

ELŐFIZETÉS

HESLYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

WDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyomár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Arad város díja.**
- A főrendiház ülése.**
- Külföldi politika.**
- Arad új választókerületei.**
- Mágnások a pápánál.**
- Halál a Nemzeti Kaszinóban.**
- A sikkasztó büne.**
- Matavovszky Nándor hagyatéka.**
- Postamizériák a megyében.**
- Képviselők hosszúnappja.**
- Azok az asszonyok!**
- Hítvesgyilkosság Új-Aradon.**
- Sztrájkolók és esendőrök harca.**
- Megtámadott pénzügyőrök.**
- Tárcs: Haldokló romantika. Irta: Berkes I.**
- Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.**

Arad város díja.

Arad, október 21.

Az a derék szegedi parasztagda, akit tegnap muzsikaszó mellett hajítottak ki a kisjenői uri társaságból, alighanem mégis elűt egy ezer koronás díjat a rosszabb lovakat tenyésztő, de jobb ruhában járó megyei urak előkelő orra elől.

Aradváros lóverseny-díjáról van szó, melyet a legközelebbi közgyűlésen fognak tárgyalás alá venni a torony alatt.

Nem nagy összeg, mindössze ezer korona forog szóban, de ugylátszik, ez is elegendő ahhoz, hogy foglalkoztassa a város társadalmát, melyet Dobó Miklós tegnap történt diszkvalifikálásával polgári önértékében sértettek meg.

Ha jól tudunk olvasni Arad város hangulatából, akkor az ezer koronás lóver-

seny-díjját ezuttal nem fogja megszavazni a közgyűlés.

Igy lesz-e, nem-e, majd meglátjuk a jövő hét szerdáján.

Szükségesnek és kívánatosnak tartjuk azonban minden körülmények között, hogy ami történik, az komoly gazdasági és társadalmi szempontból történjék, s ne a hecc kedvéért.

Mert van ennek a kérdésnek annyi komoly oldala, hogy betöltsön egy mérsékelt, higgadt mederben haladó elmélkedést.

Látjuk, tudjuk, tapasztaljuk, hogy a két napos aradi verseny-meeting évről-évre elmúlik anélkül, hogy akár iparunk, akár kereskedelmünk, akár a város lótenyésztése hatását, hasznát érezné.

Nem gazdasági momentum ez, hanem két napig tartó vig mulatozás egy kiváltságos osztály részére, mely ezt a két napot arra használja fel, hogy a polgári társadalomtól való különválását még a szokottnál is szembeötlőbb keretben mutassa be.

Aradon a város fenntartó középosztálynak semmi vonzódása, semmi köze a lóversenyekhez.

Nem úgy vagyunk mi a lóversenyekkel, mint a főváros. Ott a nyüzsgő, forgó nagyvárosi életnek valóságos kiegészítő része a lófuttatás. Az istállótulajdonosok állandó idomító-telepeket tartanak fenn a fővárosban, vagy a főváros környékén, s a trainer-telepen temérdek ember talál könnyű és jövedelmező foglalkozást. Másrészt pedig a heteken át tartó versenyek

Bécsből és a vidékről annyi embert vonzanak Budapestre, hogy a főváros kereskedelme és ipara valósággal föllendül a versenynapok alatt. A turf, melyen existenciák pusztulnak el, meg is teremti a maga existenciáit. A nagyszámu totalizátor-hivatalnok, a különböző fogadás-közvetítők, a versenytér légiónyi alkalmazottja, mind-mind kenyéradó mesterségüknek tekinthetik a nagyurak lóverseny-passzióját.

És a lóversenyek gazdasági haszna mindamelllett problematikus még a fővárosban is.

Nálunk Aradon nincsenek verseny-istálló, nincsenek fogadás-közvetítők, nincsenek zsokek, nincsenek turfhiénák és nincsenek hamis tikett-árusok.

De van egy életerős, önértetes polgári társadalom, mely feléje se néz a két napos lóhajszának, ahol zárt körben, elszigetelten, tiz-husz megyei ur üzi a maga passzióját; és érezteti a tömeggel, hogy nincs az a stepler, mely átugratni tudná a közöttük levő válaszfalat.

Igaza van tehát a közhangulatnak, mely ma Aradon az utcán, kávéházakban, vendéglőkben megnyilatkozott, hogy semmi porcikánk se kívánja a város lóverseny-díjának megszavazását, mely a jövő szerdai közgyűlésen kerül napirendre.

Arad városa szegény, a lóversenysport passzionátusai gazdag emberek.

Arad városának hatvanegy percents pótdadó nyomja vállait, a turf-habitúék föleslegekben dűskálnak. S akárhány van

TÁRCA

Haldokló romantika.

Irta: Berkes Imre.

Fábián a negyedik emeleten lakott egy sötét szurdékban a „Kolostor“-utcában. Háziasszonya igen jól emlékezett még V. Ferdinánd viselt dolgaira, de aztán megakadt a szabadságharcnál s a jelenről mit sem tudott. Csak azt, hogy a lakója nem fizet, részeges, lármás; nem is hívta másképen csak vadembernek, aki vadabb Hurbánnál és az oláh lázadóknál. Fábián, aki szerette a tréfát, az öreggel is jó lábon élt, valamint unokájával, a kis Blankával, mellette forgolódván a szűk konyhában, amíg az öreg szellőztetett és a kis lakást rendbe hozta. Ott szárogatta reggelenként Fábiáné a friss kenyeret a tűzhelyen, mert a puha kenyér hamarabb fogy s a gyomor rossz barát mindörökkön, ha üres a zseb. Mindig volt kenyér a háznál, ha száraz is, amely a szomszéd pék boltjából került, ahol a vén, kopott diák hitelbe is vásárolt.

— Jó, jó öregem, szólott Fábián, ma bizonyosan fizetek, este összeszámolunk. Na, na, most ne mondja meg, mennyivel tartozom, majd este, akkor mindent felsorolhat, még a petróleumot és a vikszet is. Aztán szó lesz még V. Ferdinándról és a gombócokról, mert

tudvalevőleg Ferdinánd nagyon szerette a gombócot . . .

— Vad ember, vad . . . dörmögte az öreg asszony és tovább takarított.

Fábián indulófélben felborzolta cigányos, nagy haját és már ki akart surranni, a mikor Blanka, a szende leány megrántotta a kabátját:

— Fábián . . . Nem haragszik?

— Az Istenért Blanka, hogy is kérdezhetsz ilyet, csak gyorsan mondja, mit akar, ne kinozzon . . .

— Tudja, hogy ma nagyanyának születésnapja van.

— Biz'én nem tudtam. Hányadik?

— Nyolcvankettedik.

— Nagyon helyesen van. Jó, hogy szólt.

Tavaly selyemkendővel leptük meg közösen (azóta se volt háromnál többször a fején), az idén mit vegyünk neki?

— Hát gondoljon ki valami okosat.

— Megvan. Megveszem neki V. Ferdinánd arcképét.

Azzal csakugyan kisurrant, Blanka pedig előre örült a képnek. S csak arra volt kíváncsi, hogy nagyanyja megismeri-e majd a sokat emlegetett magyar királyt.

Ellenben Fábiának máson járt az esze. Mivelhogy pénze nem volt s már csak Blanka, ó, a szép Blanka miatt is restelte a sok adósságot, valami pénzmag után kellett néz-

nie. Köcsönt nem kap, zálogba csapni valója nincs semmi, ócska a ruha . . . De csak nem adhat tul a saját napi ruháján, hát mitévő legyen? Összeszámálta a pénzét, összesen harminckét krajcárja volt. Ebből estére kell tizenkét krajcár egy kenyérré . . . Eh, mit is töprengjen, iszik egy pohár sört. Ital mellett bizonyosan eszébe jut valami okos ötlet.

Átolvasta az összes újdonságokat, suttyomban bevágott néhány kiflit is (az nem fizettetik) az idő is eljárt, közben csöppögött is, nem is az eső, de valami pénzszerző ötlete még sem akadt Fábiának. Már mérgesen indulni készült, amikor valaki galléron ragadta.

— (Csak azért is letagadom a kifliket). Na, ugyan micsoda neveltlenség! Ki az? — dörmögte Fábián. Megfordult, hát egy jó ismerőse állott előtte. Hazaföldi a javából, egy régi tanítványa.

— Ah, szervusz Pírók, szervusz, hát hogy az ördögbe is kerülsz te ide, mi? Korcsmázunk, léhaskodunk? No jó, hiszen most már szabad, hallom átszenvedted a matura keserveit, brávo, nagyszerű . . . Pucér, hozzon csak ide két korsót!

Pírók ur, akinek a becsületes neve Fonyó, csak egészséges, vörös arca mián dicsekedhetik a megtisztelő névvel, hosszú időn át tanítványa volt Fábiának. Akkortajt nem igen állhatta a szigorú mestert, ellenben ez a fogadtatás egészen fölvidította.

közöttük, aki egymaga nagyobb földterület ura, mint az az ötvénezer ember együttvéve, mely Arad város határán belül a mindennapi kenyér után szalad.

Akinek nagyuri passziói vannak, az fizesse meg a passziókat. Aki ezüstért, aranyért akar ugratni, futtatni árkonbokra keresztül, az előbb nyuljon bele a piros lajbi zsebébe, s aztán fusson, a míg a kedve tartja.

De Arad városának nincs pénze uri passziók kielégítésére.

Az az ezer korona évente nem sok pénz. De arra éppen elegendő volna, hogy boldoggá tegyen minden esztendőben öt néptanítót, kik Aradmegye román községekben a magyar nyelv tanítása körül kiváló eredményeket értek el.

Hanem ugy-e lemaradna indítványával a közgyűlésen, aki ilyen célra kérne ezer koronát a város közönségétől? Azt mondanák neki, hogy alig bírjuk a magunk iskoláit is, mi közünk nekünk a mások iskoláihoz. Pedig itt egy nemzet közkinéséről, a nemzet nyelvéről volna szó.

Szembeötlően világos tehát, hogy nekünk Arad városának mennyire kevés közünk van a dúsgazdag megyei urak exkluzív kedvteléséhez.

Urlovasoknak nem akceptálnak bennünket tisztelt képviselőtestület és nagyközönség, mert szegények vagyunk.

Vajjon illendő-e akkor ilyen előkelő helyre odatolakodni a mi polgári módra szerzett hitvány ezer koronánkkal?

Feleljen rá a szerdai közgyűlés. Igen, vagy nem!

* *

A tisztviselők fizetése. Lukács László pénzügyminiszter szerdai expozéjában már nyilatkozni fog az állami tisztviselők fizetésjavításáról és arról az összegéről is, amelyet e célra szántak. Magát a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatot, értesülésünk szerint, a miniszter csak tizenkét-tizennégy nap múlva terjeszti be a Háznak. Körülbelül ugyanakkorra várják a beruházási törvényjavaslatot is.

A Ház munkarendje. A képviselőház ma nem tartott ülést. Szerdán délelőtt a pénzügyminiszter

benyújtja a költségvetést a szokásos expozé kíséretében; azután a jövő hétig nem lesz ülés. Hétfőn formális ülés lesz az esetleges miniszteri előterjesztések és bizottsági jelentések átvételére, azután ismét szünet következik november elsejéig, amikor megkezdik a bizottságok által leárgyalt javaslatok plenáris elintézését.

A főrendiház ülése.

(Bácsú a régi ülésteremtől.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 21.

Talán az utolsó ülésé: tartotta ma a főrendiház a muzeum ósdi termében, mégis alig néhány főrend érdeklődött a napirend után, a miből könnyű azt következtetni, hogy nem valami nagy a kegyelet az ősi ülésterem iránt, a melyben pedig hajh nagy csaták folytak egykoron — anno egyházpolitika.

Kevesen voltak, de a kevesek között is itt volt *Sókai Mór* és *Gyulai Pál*, hűséges tagjai az excellenciás háznak, akik feledve a régi gyűlölséget, testvéries egyetértésben huzódtak meg egymás mellett. A püspöki kart öt püspök képviselte.

A napirenden sok mindenféle tárgy volt, de valamennyit vita nélkül fogadták el.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Csáky Albin* gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Láng Lajos*, *Darányi Ignác*, *Plósz Sándor* miniszterek és *Gromon Dezső* államtitkár.

A ülés megnyitása után

elnök előterjeszti a jelentéseket és a képviselőház üzeneteit *Gróf Zichy Lászlónak* és *Arbóczy Gyulának* a főrendiházba való meghívását a főrendiház elhatározza. *Schlauch Lőrincet* törölték a főrendek jegyzékéből.

Elfogadták, azután a gazdasági-bizottság jelentését, mely szerint egy irodatisztet, két új terembiztost, öt teremszolgát, hét háziszolgát és egy telefonkezelőnőt szerződtetnek az új főrendiház számára.

A főrendiház vita nélkül fogadta el a Hódmezővásárhely-makó nagyszentmiklósi, és a budapest-esztergom fűzitői h. é. vasutakról szóló javaslatokat és a pápa-bánhidai, a sziszek-capr gi h. é. vasutak engedélyezéséről szóló határozatokat, a Bega csatornáról szóló

törvényjavaslatot, a Hidvég és Remeteszeg községeknek Marosvásárhely városba való bekebelezése tárgyában hozott képviselői határozatot, továbbá a népfelkelés teljes felfegyverzésére szükséges ismételt fegyverek beszerzéséről szóló törvényjavaslatot és végül az állami számvevőszék szervezetének módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Széchenyi Bertalan gróf, mint a legfelsőbb fegyelmi bíróság tagja, letette az esküt.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A kongregációk üldözése.

Páris, október 21. A *Figaro* mai számában *Lenordez* dijoni püspöknek egy levelét közli, a melyben ez megmagyarázza, hogy miért nem irta alá a püspökök petícióját. Természetesen legszigorubbán elítéli a kongregációk üldözését, de azt hiszi, hogy a püspököknek a konkordátum rendelkezéseivel ellenkező tüntetése nagyon veszedelmes következményeket vonhat maga után a katolikus egyházra és a papságra nézve.

Páris, október 21. A *Figaro* vatikáni levelezője azt jelenti, hogy *Gotti* bíboros, a kongregáció de propaganda fide elnöke a pápa utasítására ezertul a vatikáni francia nagykövettel közvetlenül fog érintkezni a katolikus missziók protektorátusát érintő összes ügyekben.

A német vámpolitika.

Berlin, október 21. A birodalomgyűlés mai tanácskozásán *Riedel* bajor pénzügyminiszter különösen hangsúlyozta, hogy az árpa vámjának további emelését elfogadni nem lehet. Fel-szólította a ház tagjait, hogy engedjenek, valamint a kormányok is engedtek. *Barth* (freisinnige Vereinigung) azt ajánlotta, hogy a kereskedelmi szerződéseket már most hosszabbítsák meg. *Bauders* (szociáldemokrata) hozzászólása után a tanácskozás folytatását holnap délre halasztották.

Török mérszárlások.

Szofia, október 21. A macedon bizottság köreiből azt állítják, hogy az utolsó napokban *Davidov* vezetése alatt egy erős Szaráfov-parti

— Igen, — tanár ur, voltam olyan bátor, hogy letegyem az éreltségit.

— Helyes Pirók, hát mi újság otthon? Hal-lom, sok ház épül, néhányan el is buktak a vizsgán, na, de a fő, hogy te átcusátál. A leányok férjhez mennek, mi? Most feljöttél ugy-e a fővárosba egy kicsit kipihenni magadat. Hát ez kétségtelenül kitűnő dolog. Ma együtt ebédelünk. Kivel vagy itt?

— A Klotild nénivel.

— Majd kimentelek a nénikédnél, ne busulj... Igaz... Várj csak. Még valamit akartam mondani...

Mégis meggondolta a dolgot. Már csak pénzt nem kér kölcsön ettől a kölyöktől, ha ez egyszer meg is vendégtelti vele magát.

Igy bizony nagyon kedélyesen telt az idő. s mivelhogy délután esett az eső, este a két pityókes földi — a vén kopott és a fiatal megkoppasztott — vakon lépdelt lucskból pocsol-lyába s ide-oda dülöngözött a rosszul kövezett gyalogjárón.

Sehogysé tudtak haza találni.

— Ne sirj, sohase sirj, öcsém, milyen szállót is mondtál, Kolostor, vagy minek hívják?

— Nem Ko... Klo... Klost... száló, dadogta Pirók ur, — hanem valami dallamos neve van, dinárom, vagy lysesféle.

— Tudom már, szólott Fábían, Ferdinánd szálló.

Fábían elvezette Pirókot valami keserve-szállóba, ahol Klotild néni már majd két-

ségbeesett a bizonytalanság miatt. Bizonyára kirabolták azt a gyereket, vagy eltévedt valahol, ó, ez borzasztó állapot vala, s rokonai szíve hevesen dobogott, amint hangos kopogás után — késő esti időben — betántorgott a két lucskos, jókedvű alak a szobába.

A néni valamikor virágzó, híres szépség lehetett, ámbár most sem volt még koros, miért is szívesen hallgatta a bókokat.

Fábían illemtudóan meghajtotta magát, míg Pirók a kanapéra dől s nevetni kezdett a néni zavarán.

— Szervusz Klotild néni, az áldóját, mit szólsz hozzá, mi? Ez aztán az élet.

A néni hirtelen komoly arcot vágott és Pirókhöz közeledett.

— Ugy-e, ez az ember úgy szedett föl valahol az utcán? Szégyeld magadat, te részeg... te gonosz... Vigyázz!

S ugyancsak megfenyegette Pirókot. Azután Fábíanhoz fordult.

— Uram, ime, a fáradtságáért. Es nagy gálánsan egy forintot akart a kezébe csusz-tatnom.

— Pardon, — hebegte tiltakozón Fábían, — én Fábían János de Fábíanfalva vagyok, pardon... az urfi volt nevelője...

Klotild néni megszeppent. O, hogy meg nem ismerte Fábiant, a Fonyó-család egykori udvari költőjét. Mert mindennemű alkalmak-kor megpendült a költő lantja: születés, keresztelőd, esküvő, tor, mind megénekeltettek. Köny-

nyen perdülő rigmusokban, miért is a nevelő nem csekély népszerűségnek örvendett.

— Ugy, persze — szólott Klotild néni — na igen, nem ismertem mindjárt föl — s hang-jában szánalom és keserűség rezgett, ahogy ilyen állapotban látta viszont az egykor annyira kedvelt fiatal embert.

Fábiant is kijózanította egy kevéssé a mul-takra való visszaemlékezés. Ugyannyira, hogy némi vonakodás után csakugyan elfogadta a feléje nyújtott ropogós bankót, de zavaros szemei le nem oivashatták róla a számot, ötös-e, tízes-e, csak ropog, s ez a fő, meg az, hogy Pirók elszundított ott a kanapén, a jelenetből semmit sem lát...

Ott kódorgott megint a sötét utcán. Széles kedvében volt. Be szeretett volna menni valami ivóba, de eszébe jutott a vén háziasszony és Blanka... Meg a nyolcvankettedik születés-napja és V. Ferdinánd arcképe. A világért se megy másuvá, csak valami ódon képkereske-dőhöz, hogy megvegye az ajándékot. De bizony az ő kedvéért senki se tartotta nyitva a boltját késő, esteli időben... Sebaj. Hát akkor haza-siet és fizet. Azért ünep lesz otthon, a szűk, rendetlen szurdékban. Ha alszik az öreg, fölveri nyomban, ma születésnapja lévén, éjjel egy gyertya helyett bizonyára kettő ég, könnyen fölbred!

Megállt egy utcai lámpásnál, előhuzta a bankót, hát csakugyan tízes volt. Mindjárt el is kezdett énekelni:

banda betört Macedoniába azzal a szándékkal hogy felveszi a harcot a Concsev féle bandák ellen. Hivatalos részről konstatálják, hogy a törökök semmiféle megszállásokat nem követtek el.

Külföldi politika.

(Egyházpolitika a francia kamarában. — A szerb kabinetválság. — A Macedon-mozgalmak. — A szén-sztrájk.)

Arad, október 21.

A francia kamarában tegnap ismét nagy egyházpolitikai vita volt. Ernest Roche nacionalista képviselő, hogy a többséget megzavarja, indítványt terjesztett elő az állam és egyház különválasztása tárgyában. Erdekés, hogy a szocialisták egy része támogatta az indítványt, sőt maga a miniszterelnök is kijelentette, hogy a kamarára bizza a döntést a dologban. A kamara nem mondotta ki a sürgősséget az indítványra nézve, hanem úgy határozott, hogy az összes indítványokat, melyek az egyház és az állam közti viszonyra vonatkoznak, egy bizottsághoz utasítja, mely aztán jelentést fog tenni a kamarának. Annyi bizonyos, hogy az egyháznak az államtól való különválasztása, amit a radikálisok és szocialisták már régen sürgetnek, most napirendre fog kerülni a francia törvényhozásban. A kérdés nagyon kényes és úgy látszik a különben erőlyes Combes sem mer hozzá nyulni. Különben is előbb fel kellene mondani a konkordátumot, ha csak a formákat valamiképp be akarják tartani. Előrelátható, hogy Franciaországban a politikai életet egyelőre az egyházi kérdések fogják abszorbeálni és még nagy harcokra van kilátás a parlamentben.

A szerb kabinet hosszú vajadás után megalakult. Az új miniszterelnök Velimirovics lett, a ki radikális ugyan, de soha sem volt exponált politikus. A kabinetje is olyan szintelen, mint ő maga. Általános a benyomás, hogy az új kabinet csak átmeneti miniszterium, melyet azután egy tisztán radikális irányú miniszterium fog követni. A belgrádi sajtó meglehetősen hidegen fogadja az új kabinetet. Annyi bizonyos, hogy a Velimirovics kabinet nem a legjobb auspiciumok között vette át a kormányt. Sándor királynak és Draga királynénak oroszországi utazása dolgában még most sem tudnak bizonyosat, már pedig Szerbia külpolitikáját egyelőre ez a kérdés dominálja. A Balkán szláv népeinek mégis csak a cár a protektora és a szerbek is hön óhajtják, hogy Sándor király végre a cár elé jusson a feleségével.

„Ha férfi lelkedet,
Egy hölgyre föltevéd,
Az üdvösségedet
Könnyelműn tépi szét.“

Végre aztán csak beletalált a Kolostor-utcába. Fölsietett a negyedik emeletre és berontott. Szegény kis Blanka, éppen lefekvésre készülvén, imádkozott, a nagy zajra úgy megijedt, hogy leejtette imakönyvét. Ott állott előtte Fábán tüzes arccal, lázban égő szemekkel, sárosan s nem éppen halkán dudorászta: „Könnyelműn tépi szét.“

— Az Istenért Fábán, mi lelte magát? Hiszen maga részeg . . .

— Éjes szívem, sohse voltam jozanabb életemben. És megcsókolta gyöngéden a kis leányt.

— Menjén Fábán, feküdjék le. Ma patyolat az ágy, én huztam át, én vetettem meg.

— Igen, megyek, szólott órányiszeliden Fábán.

Bement a szobába. Levetkőzött, lefeküdt, de aludni nem tudott. Felült ágyában, leszállt, kinyitotta az ablakot, így beáradt a friss éjjeli levegő, már nem fájt a feje. Gyorsan felöltözött, kinyitotta óvatosan az ajtót és kiessent.

— Blanka, Blanka, alszik már? — s szeliden kopogott a leányka szobájának az ajtaján.

— Mit akar? — kérdé félelelmmel Blanka, amint fölriadt a neszre.

— Én? Semmit . . . Vagy igen . . . Csak

A macedón mozgalmaknak egyszerre vége szakadt. Még a macedón liga lapjai is elismerik, hogy a fölkelésnek nem volt semmi sikere és hogy már most ismét nyugalom van a török-bolgár határon. Egy legutóbbi távirat szerint Jankovot, a fölkelés vezérét macedón parasztok, a kik hallani sem akarnak forradalomról, elfogták és kiszolgáltatták a török hatóságoknak. Valószínű, hogy az egész fölkelés csak néhány bandának portyázása volt és csak a bolgár sajtó fujta fel a dolgot, mint azt rendszeren szokták. Erdekés, hogy a török kormány mindig erősítette, hogy a határon a helyzet éppen nem komoly, mert csak rablóbandák garázdálkodásáról van szó.

Párisban tegnap este a munkabörzén a munkás-szövetségnek mintegy ötven megbizottja gyűlést tartott, hogy megtudják a szindikátusok véleményét az összes munkáskategóriákra kiterjedő általános sztrájk azonnali proklamálásának lehetőségéről. A gyűlés olyan határozati javaslatot fogadott el, a melyben a munkás-szövetség bizottsága kijelenti, hogy kész elfogadni a bányamunkások nemzeti bizottságának olyan javaslatát, hogy közös meg egyezésre lépjenek az egész proletariátus közös követeléseinek alapuló általános harc céljából.

A bányamunkások nemzeti bizottsága tegnap este Charleroi-ban (Belgium) a következő határozatot hozta: Azt a követelést, hogy a béreket 15 frankra emeljék, fentartják. A munkadókhoz utóljára még egy felszólítást intéznek, a melyben kérve kéri őket, hogy teljesítsék a bányamunkások jogos követeléseit. A bányamunkások általános nemzetközi mozgalma céljából nemsokára gyűlésre hívják össze Franciaország, Anglia, Belgium, Németország, Ausztria és Magyarország bányamunkásainak képviselőit. E gyűlés megtartásának siettetése végett még ezen a héten küldöttség megy Németországba és Angliába. Az ipar- és közmunkaügyi minisztert küldöttség utján felkéri, hogy a szénbányatulajdonosoknál járjon közbe a munkások béreköveteléseinek teljesítése érdekében. A hennegau és liegei tartományi kormányzókhoz ugyan é célból külön küldöttséget menesztenek. A sajtót és a közvéleményt felszólítják, hogy támogassa a bányamunkások követeléseit s egyúttal kijelentik, hogy a munkások követeléseinek nem teljesítéséből származó káros következményekért a felelősség nem a bányamunkásokat terheli.

Wilkesbarreben ma ült össze a bányamunkások gyűlése Roosevelt elnök javaslatának tárgyalására. A gyűlésen 600 megbizott jelent meg. Mitchell határozottan pártolta az elnök javaslatát, amely a munkásoknak több igazságosságot biztosít, mint a mennyit a sztrájk folytatásával el lehetne érni.

azt akarom mondani, hogy V. Ferdinánd csakugyan nem volt rossz király, mert magyar szóval nyitotta meg az országgyűlést . . . A képerkedők éjjel nem árulják V. Ferdinánd arc-képét . . . majd holnap . . . Es hogy a gombóc, amit annyira szeretett . . .

— Bolond maga, Fábán? Aludja ki magát s majd holnap beszélgetünk. Most csak menjén, mert nagyanya a szomszédszobában van s megtalál hallani valamit . . .

Ott lenn a földszinten valaki lágyan okarinázni kezdett. A mesterkéletlen hangok finoman szűrődtek át a párás levegőn. Fábán egy romantikus világba képzelte magát. Az okarina szerelemről panaszkodik, a hölgy ablakot nyit és egy illatos virágszálat dob le a lovagjának. Az éjszaka néma, még a hold se világít, a szerelemesek csókolóznak . . . Aztán újra hallható a szelid ária.

— Blanka, szívem, sugta mámorosan Fábán. Emlékszik Murger-re, a bohémekre?

Es ahogy nem kapott feleletet, csak beszélt magában tovább.

— Ott is úgy van minden. Rodolpho, Marcell, Schaunard, a bolondos szívű gyerekek . . . a koplalók . . . igaz ez mind . . . Ugy-e emlékszik Blanka az édes Mimire? . . . Talán ez az éjszaka egy erősebb lélekzetvétele a haldokló romantikának . . .

Blanka nem válaszolt, az álmodozó elhallgatott, az okarina hangjait elkapkodta a kőszellő . . .

Arad új választókerületei.

(A szervező-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudóstitójától —

Arad, október 21.

A városatyák számának elrendelt szaporítása folytán szükségessé vált Arad választókerületeinek újból való felosztása. A törvény ugyanis azt írja elő, hogy városokban minden 250 lakosra egy képviselő essék, s hogy ezek száma 48-nál kevesebb, 400-nál több nem lehet.

Aradnak 53.800 lakosa van, ezek közül 3514 bir választói jogosultsággal, a képviselők számának tehát száznegyvet kell kitenni. Ugyanennyit természetesen a virillistáknak is.

Kádas Kálmán főjegyző és Kilyéni János alszámvevő ezek alapján elkészítették az új kerületi beosztást; óriási munkát adott ez, négy kerületből nyolcat alakítani, a választókat úgy beosztani, hogy egy kerületben kétszáznál kevesebb és hatszáznál több választó ne legyen, figyelemmel lenni a lakosságnak foglalkozás szerinti eloszlására (vasutasok, hivatalnokok, iparosok stb.) s ezeken kívül arra is, hogy a képviselők száma is arányos legyen az egyes kerületek között.

Az új beosztás — mint említettük — elkészült s a szervező bizottság azt el is fogadta. Nyolc választó kerület lesz azután Aradon s egyenkint ennyi képviselőt kell mindegyiknek választani:

I. kerület	12 képviselő
II. kerület	14 képviselő
III. kerület	14 képviselő
IV. kerület	14 képviselő
V. kerület	12 képviselő
VI. kerület	12 képviselő
VII. kerület	12 képviselő
VIII. kerület	14 képviselő

Nyolc kerület 104 képviselő.

A kerületek beosztása, utcák szerint csoportosítva, a következő:

Első kerület.

A belvárosból: Halász, Ovár, Hajó, Határ (belv.), Alsómolnár (belv.), Csernovits, Szarvas, Háromveréb, Asztalos Sándor, Damjanich, Darányi, Koszoru, Szt.-Pál-tér. Sarkadból: Halász, Szekeres, Vilmos, Mély, Vadászskürt, Alsómolnár, Görbe, Part, Fácán, Fűrj, Kismolnár, Angyal, Mocsár, Akác utcák, Süveg-tér, Arok-utca, Botond, Kelemen-tér, Péter-utca, Határ, Trombita és Csutora-utcák.

Második kerület.

Választó utca, Demeter, Illés, György, Mihály, Miklós, Legelősor a Marostól a Csutora-utcaig. Sarkadból: Ujterem, Aranykéz, Gyár-utcák. Belváros: Szent István, Flórián, Lipót, Sina, Lujza, Bem, Rákócy, Hasszinger, Hunyady, Thököly, Hal tér, Arpad-tér, Bockó-utca, Szent Pál, Bocskay-tér, Zoltán és Chorin-utca. Sarkad: Félkerék, Vendel, Virag, Csaián, Völgy, Töltés, Hajós, Kálmán, Ilona és Margit-utcák, az Erzsébetvárosból: Kosár, Töltés és Cserép-utcák.

Harmadik kerület.

Választó, Demeter, Illés, György, Mihály, Miklós, Legelősor, Csutora, Közép, Kápolna, Heim Domokos, Atilla-tér, Lázár Vilmos, Forray, Zrinyi, Rövid, Thököly-tér, Atzél Péter, Szabadságtér, Vörösmarty, Eötvös, Simonyi, Aulich, Lahner, Knézych, Lovarda-utcák.

Negyedik kerület.

Választó, Demeter, Illés, György, Mihály, Miklós, Legelősor, Kapa, Fejsze-utcáknak a Fejsze-utcától Borona-utcaig eső része. Belvárosból: Pöltenberg, Teleky, Deák Ferenc, Kazinczy, Fábán, Kiskarika, Andrássy-tér, Városháztér, Tabajdy, Petőfi és Könyök-utcák.

Ötödik kerület.

Nagykörut, Erzsébet-körut, Jókai-tér, Baross-sétány, Alsó fa-tér, Széna-piac, a vár területe, József főherceg-ut, Szent László-utca, Boross Beni-tér, Fa-utca, Maros-utca, Tehén, Töl,

Szél, Farkas utcák, a Maros-part, Felső-fatér, Radnai, Nagyváradi, Simándi-ut, Miksa-utca, Szőlő-utca, Zsidótemető. Lenkey, Lehel, Zimándi, erdélyi utak, Dohány, Zsófia, Gizella, Part és Kalász-utcák.

Hatodik kerület.

Pécskai-ut, Vásártér, Erzsébet-utca, Vas-utca, Béla tér, Lövész-, Leiningen-, Orczy-, Munkácsy-, Nádor-, Dezső-, Edelspacher-, Török Gábor-, Ferdinánd-, Karolina-, Varjassy-utcák, Ferenc-tér, Kiss-, Templom-, Sárossy-, Salac-, Széchenyi-, Révay-, Kölcsey-, Batthyányi-, Csiky Gergely-utcák.

Hetedik kerület.

Wesselényi, Kossuth, Széchenyi, Kiss Ernő, Magyar, Desseffy, Török Ignác, Schweidel, Nagy Sándor, Választó-utcának a Borona-utcától a vághidig terjedő része, Demeter, Illés, György, Mihály, Miklós, Legelősor, Birkás dűlő, Borona, Kasza, Sarló-utcák, Cigány-telep.

Nyolcadik kerület.

Poltura, Sága, Gáj és a külhatár.

A sikkasztó büne.

(Felberbauer a rendőrségnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Tegnap lapunkban rövidesen megemlítettük, hogy a *battonyai* postasikkasztó jelentkezett Szegeden. Erről a következő részleteket írja tudósítónk:

Egy bűnbánó fiatalember, kit végzeté sodort a lejtőre, tegnap délután megjelent a szegedi rendőrségnél s tettét bevallotta. A büntető hatóság rendelkezésére bocsátkozott. Az ifju *Felberbauer Pál*, a battonyai posta sikkasztója, kiről a napokban írtuk meg, hogy 7960 koronával megterhelt pénzeslevelet vitt el, aztán megszökött. Több vidéki várost ejtett útjába, közben megtéritette a kincstárnak okozott kár kilenctized részét s utolsó állomása Szeged volt, hol a pénznélküliség a rendőrség karjaiba hajtotta.

Felberbauer Pál gyakornoki állásban működött a battonyai postán. Sikkasztása után 200 koronát egy makói szegény leánynak adott át, kihez gyöngéd viszony fűzi. A leány becsületesen visszazármaztatta az összeget *Battonyára*. A fiatal bűnös Hódmezővásárhelyre ment s innét egy 6000 koronás s egy 1000 koronás pénzeslevelet adott fel Budapestre a főpostának. A levelet föl sem bontotta, úgy küldötte el a kincstárnak.

Hm.-Vásárhelyről Pancsovára ment. Már itt akart jelentkezni a hatóságnál, de nem volt hozzá elég lelki ereje. Utja Szegedre vitte, a hol szombat óta tartózkodik. — A sikkasztott pénzből 110 koronát az ottani postán egyszerű levélben adott föl. Kifogyva a pénzből, gyötrelmes lélekkel, a bűn tudatától kényszerítve ment föl tegnap délután fél öt órakor a város házára. Egyenesen *Rainer József* főkapitány szobájába lépett s így mutatkozott be:

— En *Felberbauer Pál* vagyok, a battonyai posta sikkasztója. Azért jöttem, hogy a rendőrség indítsa meg ellenem a bűnügyi eljárást . . .

A főkapitány nyomban letartóztatta a megtért bűnöst, akinek vallomásából kitűnik, hogy a kincstár kára, melyet sikkasztásával okozott, mindössze is csak 200 korona. A többi, mintegy 7700 koronát, megtéritette. Csupán egy pénzes levelet bontott föl, melyben 550 korona volt. Ebből költsékezett bujdosásában.

Felberbauer atkisérték a kir. ügyészséghez, mely hivatali sikkasztás büntette miatt vizsgálati fogságba helyezte. Az esetről táviratilag értesítették a battonyai postahivatalt és a budapesti postaigazgatóságot.

A bűn útjára került ifju külsőre elég rokonszenves, értelmes. A szerelem kergette a bűnbe, mert makói menyasszonya fájdalmas hangu leveleket írt súlyos helyzetéről. Apja ki-nozta, bántalmazta s távozni akart hazulról. — *Felberbauer* azért nyúlt a tiltott pénzhez, hogy a leány utiköltségét előteremtse. De a szerelmes hajadon nem használt föl a sikkasztott összegből egy fillért sem.

Halál a Nemzeti Kaszinóban.

(Beretvás Endre elhunyt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 21.

A magyar főrendiház egyik illusztris tagja, *Beretvás Endre* nagybirtokos, ma hirtelen meghalt Budapesten. Ugy találták holtan a *Nemzeti Kaszinó* egyik különtermében, a hol szívszélhűdés ölte meg. *Beretvás Endre* halála nagy megdöbbenést keltett a kaszinói tagok közt. A váratlan hír gyorsan szétfutott a fővárosban s mindenütt őszinte részvétet keltett.

A megboldogult erős, életvidor ember volt, a kinek magas, férfias alakján, piros pozsgás arcán és nyílt, egyenes tekintetén visszatükröződött az igazi magyar típus. Kecskeméti birtokos volt s mint afajta jómódu, önálló és független ember, a politikai életben is nagy tevékenységet fejtett ki. *Bánffy Dezső* bárónak volt egyik legkitartóbb, legodaadóbb hive s ő volt, a ki *Bánffy* báró lemondása után a „*Magyar Szó*”-t alapította. Mint főrend mindig a szabadelvű eszmék oldalán küzdött s egész életét szabadelvű légkörben töltötte el.

Haláláról a következő távirati értesítést kaptuk:

Beretvás Endre ma délelőtt még részt vett a főrendiház ülésén, hol a legjobb hangulatban, friss erőben és egészségben látták barátai. Ülés után a *Nemzeti Kaszinó*ba kocsizott s kabátját levetve, felment az emeletre, hogy ott megreggelizzék. A társalgó melletti kis terembe rendelte a reggelit s ott ült egyedül, hosszab ideig, lapokat olvasva és csendesesen pihenve a plüss pamlagon, a nélkül, hogy bárki is háborgatta volna.

Jó idő telt már el, mikor egyik szolgának eszébe jutott, hogy benézzen a kis terembe. A szolgát megdöbbenő látvány fogadta: *Beretvás Endre* fejével a falnak dőlve, holtan feküdt a pamlagon. A szolga hátrakiáltott társainak s odaugrott *Beretváshoz*. Már akkor hideg volt a tetem.

A zajra, melyet a szolgák szaladgálása, ijedt kiabálása okozott, odasieltett egy csomó klubtag is, kik mélyen meghatva értesültek arról, hogy *Beretvás Endre* meghalt.

A kaszinóbeli cselédség azonnal jelentette a telefonon a rendőrségnek az esetet, s a rendség részéről csakhamar meg is jelent egy inspekciós rendőrtiszt a rendőrorvossal. A hivatalos személyek megállapították, hogy *Beretvás Endrét* szívszélhűdés ölte meg. Ugy látszik, az öreg urat hirtelen rosszullet fogta el. Esméletlenül visszahanyatlott a pamlagon s csakhamar bekövetkezett a halál.

Az elhunyt főrend özvegye *Wahrmann Renée*, néhai *Wahrmann Mór* leánya, aki házasságai révén többször szerepelt már a hírlapok hasábjain. *Wahrmann Mór*nak két fia volt s egyetlen leánya, *Renée*. A megboldogult öreg ur nagyon szerelte a szellemes, éles eszű,

feltűnően okos leányt s bizalmas körökben többször elmondotta:

— Ez a leány örökölte az én eszemet, reá hagyom a vagyonomat is . . .

Igy is történt. *Wahrmann Mór* halála után a két fiu csupán a köteleos örökrészt kapta, míg a többi, néhány millió forintot, *Wahrmann Renée* örökölte.

Wahrmann Renée első férje meyeri *Krausz Izidor* volt. Ezt a házasságot Budapesten sokan messaliance-nak tartották, nem a születés, hanem a vagyon különbség miatt, s főleg azért, mert *Wahrmann Renée* szellemileg is nagyon fölötte állott férjének. E miatt a házastársak között állandó differenciák merültek föl. Házasságukból egy kis lány született, de már ekkor a szülők nem éltek jól egymással. Az elmentétek egyre nőttek közöttük s mint ismeretes, nemsokára el is váltak.

Wahrmann Renée első férjétől való elválása után hosszabb ideig magányosan élt. Akkortájt sok előkelő nevet emlegettek az elvált asszony második férjéről, amíg nem a kombinációkat egyszerre megakasztotta egy eljegyzési hír. *Wahrmann Renée* *Beretvás Endrének* nyújtotta kezét s vele a legboldogabb házasságban élt egész a mai tragikus napig.

Beretvás Endre 64 évet élt. Jogi tanulmányainak befejezése után állami szolgálatba lépett. A pénzügyminiszteriumban osztálytanácsos volt, amikor az államszolgálatból kilépett az akkor alapított országos bank élére állott, mint vezérigazgató. A bank felszámolása után visszavonult birtokára, s egész mostanáig kezelte úgy a saját, mint nejeének nagykiterjedésű birtokait.

Beretvás régi magyar család sarja, s a kamarási méltóságot viselte. A közélet terén kivívott sikerei méltánylásul a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta neki az uralkodó, majd élethossziglan főrendiházi taggá nevezte ki.

Mint főrend szorgalmas látogatója volt az üléseknek, s szakértelmének különösen a pénzügyi- és gazdasági-bizottságokban vették gyakran hasznát.

Halálának híre széles körben fog részvétet kelteni, mert az öreg urat sokan ismerték, még pedig rokonszenves, derék, jószívű, egyenes jellemű embernek.

Meyer *Krausz László*, a megboldogult sógora, a gyászhir vétele után kiutazott Súly-Sápra, hogy a szomorú hírt kiméletesen tudtára adja *Beretvás özvegyének*, a ki pár nap óta a család Súly-Sáp melletti bitokán tartózkodik. *Beretvás* mélyen megrendítette a váratlan gyászbeszéd s fivérével azonnal a fővárosba utazott, hogy a végtisztesség iránt intézkedjék.

Beretvás holttestét ma délután a *Nemzeti Kaszinó*ból elszállították az *üllői-uti törvényszéki orvostani intézetbe*. Az elhunyt háziorvosa azonnal jelentkezett az intézet igazgatójánál s mivel *Beretvás* neje még délután nem volt a fővárosban, megkérte, hogy engedje a holttestet a család lakására szállítani, annál is inkább, mivel bizonyos, hogy a hirtelen halált szívszélhűdés okozta, szívbj ellen a boldogultat ő maga is gyógykezelte. A holttest kiadását azonban megtagadták, dacára, hogy az orvost e kérelmében *Hegedüs Sándor* volt miniszter is támogatja.

A *Beretvás*-család *Andrássy-uti* házában már a délután folyamán sok részvétlátogató járt. Megjelent ott *Szell Kálmán* miniszterelnök és *Hegedüs Sándor* is, kik a család tagjainál beadták névjegyüket.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páratlan bérlet.)

* **Fabricius leánya.** Nem akarunk *Békés* Gyula sikerébe keblemetlenkedő hangokat keverni, azért nem térünk ki annak méltatására, hogy milyen fájdalmasan ostoba darabot kellett ma végignéznünk azért, hogy *Békés* igazán élvezetes játékában gyönyörködhesünk. Szereplése kellő ellensúly volt a darabért, sőt — ha megcsináljuk a mai színházi est mérlegét — még nyereséget is jegyezhetünk fel, mert az ő Fabriciusában olyan alakítást volt alkalmunk látni, mely joggal arra készlet bennünket, hogy legnagyobb művészeinkével hozzuk párhuzamba *Békés* tehetségét. Kiváló jellemző ereje, helyes felfogása, s e mellett kellő mérséklése a tulhajtásra ugyancsak alkalmat adó szerepben, tetjességgel megfogták a közönséget, mely nemcsak a felvonások után, hanem nyílt színen is zajosan megtapsolta. *Gazdy* Arankának, mint Fabricius leányának, sok nehézséggel kellett megküzdnie, hogy szerepét elfogadhatóvá tegye, s természetesen tudjon maradni. Szép igyekezete, melyhez értelmes és hévvel teli játéka járult, meg is termették a sikert. Nemesen egyszerű volt Rolf szerepében *Ternyei*. Inkább a darab szelleméhez, mint az igazsághoz alkalmazkodott *Föllinuszné*. Jóízű derűt vitt a sok szomorúságba *Pajor* Agnes. Értelmesen és ügyesen játszott a kis *Kley* Mariska. Mélyebb hatást azonban *Békés* tudott csupán kelteni; mindamellett akadtak a közönség között olyanok is, kik olcsón szeretnek és tudnak sirni, s ezek indokoltá teszik az ilyen nagyon német és nagyon keserves darab előadását, melynek az a tendenciája, hogy nagy kár, ha a gyermekek nem választhatják meg a saját szüleiket. (L—y.)

* **Szerződtetés.** *Megyeri* kolozsvári igazgató a vidék két előkelő tagját szerződtette virágvasárnapról. *Thuri* Elemér jónévű szerelmes színészt és nejét *T. Csige* Böskét, a naivát, kik jelenleg a temesvári színház tagjai.

Mágnások a pápánál.

(Osztrák és magyar főurak Rómában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Az osztrák- és magyar arisztokracia néhány tagja a múlt héten zarándokutra indult Rómába, hogy a katolikus egyház fejedelmének hódolatát bemutassa. A főuri zarándokok érdekes fogadtatásáról a következőket jelentik:

A zarándokok a múlt szerdán déli 12 órakor érkeztek meg a Vatikánba. *Mária Lujza* főhercegnő, özv. *Isenburg-Birstein* Károly hercegné rögtön bebossáttatást nyert a pápához, a kinél néhány percig tartózkodott. Miután a zarándokok a teremben összegyűltek, (jelen volt *Szécsen* Miklós gróf vatikáni nagykövet és neje is), belépett XIII. Leó a terembe, *Bisleti* főudvarmester és *Zichy* gróf titkos kamarás kíséretében és minden segítség, bot nélkül a trón felé tartott.

Seilern Gyula gróf francia nyelven beszédet tartott, melyben a pápa iránti hódolatot és hűségesküt rakta le és egyuttal *Gruscha* dr. bécsi hercegérsek hódoló köszöntését adta át. Ezután átnyújtott egy az összes zarándokok által aláírt kérvényt, melyben ezek ausztriai *Margit* főhercegnő szentté avatásáért esedeznek.

Most az eredeti terv szerint *Zichy* gróf kamarásnak kellett volna felolvasnia a pápa válaszát. De a szent atya intett a kamarásnak és ő maga mondott egy körülbelül tíz percig tartó beszédet, ugyancsak francia nyelven. Ebben a beszédben afölötti nagy örömeinek adott kifejezést, hogy az osztrák és magyar főnemesség képviselőit ily nagy számban láthatja maga előtt és emlékeztetett a nagy világ minden részé-

ből érkezett ama sok zarándok társaságra, melyek mind a három jubileumára, a papi, püspöki és pápai jubileumra hozzá jöttek. Ez — ugymond a pápa — kétségtelen és tiszta bizonyíték a mellett, hogy az egész világ katolikusai ragaszkodnak Péter sziklájához és a pápasághoz, a mi az ő szívének végtelenül jól esik.

Már a beszéd megkezdése előtt ő szentsége meghívta a főhercegnőt, hogy oldalánál egy előre odakészített kis széken foglaljon helyet, amit azonban a főhercegnő alázatosan megtagadott. Erre a nagykövet bemutatta a társaság minden tagját, kik a pápának kezét, sőt nagyon sokan a lábát is megcsókolták. A bemutatás a nevek betűszerinti sorában történt. Mindenkinél emlékezett a pápa vagy ez előadókra, vagy valamely más családi vonatkozásra.

A fiatal *Eszterházy* László gróf káplán után aracoeli *Hartmann* Franciskánus atyára került a sor, aki Tirol hercegesített grófság nemességét képviselte. Mikor a szent atya hallotta a páter nevét, így kiáltott föl:

— Ki ne ismerné *Hartmann* atyát? Ismeri őt az egész világ; hiszen világhírű ember lett belőle!

Később a pápa még egyszer magához intette a szerzetest és megkérdezte tőle, hol született?

— Tirolban, — volt a válasz, mire a pápa tulajradó szavakkal dicsérte Tirol hű katolikusait és azt mondta, hogy *Hartmann* és *Perosi* a katolikus egyháznak nagy dicsőségére válnak.

Minden előkelő zarándokhoz volt XIII. Leónak egy szava, úgy, hogy az audiencia egy teljes óráig tartott. Fölemelkedve trónján. Az apostoli áldást adta a szent atya a jövevényekre és aztán a zarándokok sorai között, mint jött, minden támasz nélkül, kezét mindenkinek még egyszer kézcsókra nyujtva, a kijárat felé tartott.

A zarándokok szállodájukba mentek, ahol közös ebédben ünnepelték *Hartmann* pátert.

Postamizériák a megyében.

(A szerelmes levélkihordó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

A múlt napokban panaszos tudósításokat kaptunk Aradmegyéből és e panaszok mind a borossebesi és a buttyini postahivatalok ellen szóltak.

Különösen a buttyini postahivatal ellen volt sok felszólalás. A beérkező hírek pénzek eltűnéséről szóltak s mai lapunkban meg is írtuk buttyini tudósítónk adatai nyomán e panaszok mibenlétét.

Arról van szó, hogy postai utalvánnyal feladott pénzek nem érkeztek meg rendeltetési helyükre s e miatt a feladó felek meglehetősen károkat szenvedtek.

Ez ügyben ma a buttyini postahivatalhoz fordultunk bővebb felvilágosításért és onnét a következő nyilatkozatot kaptuk:

A buttyini postahivatal panamájáról szóló adatok nem egészen hitelesek. Tény, hogy némi gondatlanság, vagy hanyagság előfordulhatott, de pénzek eltűnéséről szó sincs. A postahivatalhoz befolyt pénz mind egy krajcárig megvan, abból semmi el nem vezett. Igaz, hogy 8—10 utalvány és csekk még nem érkezett meg a címzetthez, de ennek a pénznek az eltűnése még ma is rejtély. A nagyváradi posta- és táviratigazgatóság távirati úton jelezte, hogy holnap odaérkezik az igazgatóság egy kiküldöttje, aki megfogja ejteni a vizsgálatot.

A borossebesi postahivatal bélyegsikkasztása, melyről szintén megemlékeztünk, tragikomikus dologgá vedlett át.

Arról írtak a lapok, hogy a borossebesi postahivatalnál temérdek bélyeg veszett el, s az elsikkasztott bélyegek meglehetősen nagy összegre rugnak.

Mint bennünket Borossebesről értesítene, a bélyegsikkasztás annyiból áll, hogy egy fiatal postakihordó öt levélről lenyalt tizfilléres bélyegeket.

Érdekes háttere van ennek a bélyegnyalásnak, mely különben szóra se volna érdemes, ha a motivuma nem volna olyan mulatságos. A postakihordó nagyon, de nagyon szerelmes volt s szívének bálványa más községben lakott. Az ideál sürgette az imádót, hogy írjon leveleket, a mit ez meg is tett volna, ha lett volna bélyege.

Hogy szerelmének hő vágyát kielégíthesse, öt levélről lenyalta a bélyeget és ezekkel küldte meg a szeretett leánynak a hő szerelemi valomást és a konvencionális ezer puszt. Hogy az ezrer puszi más pénzén utazott a kedveshez, evvel nem gondolt a szerelmes ifju.

Matavovszky Nándor hagyatéka

(A végrendelet kihirdetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Néhai *Matavovszky* Nándor dr.-nak, az arad-megyei közkórház nyugalmazott igazgató-örvösének végrendeletét ma hirdették ki. Az aktusnál, mely *Kugler* István kir. ítélő-táblai bíró, mint az aradi járásbíró vezetje előtt ment végbe, jelen voltak: *Matavovszky* Béla, *Matavovszky* Aladár dr. és *Szathmáry* Gyula ügyvéd, mint ügygondnok.

A végrendelet főbb részeiben a következő: Miután földi pályájának végét senki előre nem látja — mondja a végrendelet bevezetője — ösztönözöttem érzem magamat még teljes egészségben és ép elmével hosszú éveken át folytatott munkás életem anyagi eredménye, a kizárólag általam szerzett vagyonom felét halálom esetére következőleg intézkedni.

Ezután következnek az egyes pontok, melyeknek ez a lényege:

1. Vagyona Arad területén felvő ingatlanokból és ugyanitt lévő ingókból áll.

2. A vagyon hagyományosai és Szepes-megye alispánjának meghallgatása mellett értékesítessék; egyes megnevezett kivételekkel, minden adassék el.

3. pont a temetési, gyógyítási költségekről szól.

4. Bold fivére, néhai *Matavovszky* János, leánya *Elvin*, férjezett *Bornemisza* Adámnának 6000 frtot hagy.

5. Bold. édes testvére, néhai *Matavovszky* Károly leánya, *Berta* részére 8000 frtot hagy, oly értelemben azonban, hogy ezen összeg csak törvényes házasságból származó leszármazóinak adassék ki, addig pedig ezen összegnek érték-papírok vagy takarékpénztári betétekből eredő kamatait kapja ki félévenként.

6. Az 5. pontban körülírt feltételek mellett *Matavovszky* Agnesnek, ugyancsak néhai *Matavovszky* Károly fivére leányának 6000 frtot hagy.

7. Ha említett leszármazók nélkül halnának meg, az összegek az utóbb megnevezett alapítványokhoz csatolandók.

8. Az előbbi pontok szerint hagyományozott összegeken felül maradó összes vagyonból alapítvány létesítendő, mely a „*Dr. Matavovszky Nándor alapítvány*” nevet viselje. Ezen alapítvány kezelésére szülővármegyéjét, Szepes-megye törvényhatóságát, a felügyeleti jog gyakorlására a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot kéri fel.

Az alapítvány rendeltetése elsősorban az, hogy bold. testvéreinek fiutódai, ilyenek nem létében ugyanezeknek leányutódai neveltetése

és iskolai kiképzetése előmozdittassék; minél fogva kívánja, hogy néhai fivére *Matavovszky János* fia *Aladárnak*, úgy néhai *Matavovszky János* fivérének fiai és fiágon leszármazó fiutódai, fiutódok hiányában pedig mindezeknek leányai iskoláztatásuk kezdetétől annak teljes befejeztéig, vagyis addig míg egyik-másik szakmában a végzett embernek szükséges minősítést el nem érték, az alapítvány jövedelméből megfelelő ösztöndíjban részesíttessenek.

Az ösztöndíj élvezőitől szorgalmat, jó magaviseletet, a magyar nyelv s külföldi nyelvek ismeretét követeli.

Az ösztöndíj évi összege a jogosultak számának megfelelően állapítandó meg, aránylag az alapítvány jövedelméhez mérten, akként, hogy csak az alapítvány tiszta jövedelme, de sohasem a tőképől elégitendők ki a jogosultak. Az ösztöndíj legmagasabb összege egy évre elemi iskolába járó tanuló részére 200 frt., a középiskolába járó részére 300 frt., felsőbb iskolákba járó fiú részére pedig 500 frt. legyen.

9. Ha a jogosult rokonság kihalna, úgy az alapítvány nevének megtartása mellett *szepesmegyei illetőségű elszegényedett nemes szülőktől, törvényes házasságból származó, jó tanuló, rom. katolikus vallású fiúk részére*, ilyenek hiányában pedig szülővárosa *Podolin város rom. kath. polgárainak jó tanuló és jó erkölcsű fiai részére* ösztöndíjjal fentartandó, és pedig úgy, hogy egy-egy tanuló részére, míg az elemi iskolába jár, legfeljebb 100 frt., a középiskolában 200, a felsőbb iskolákban 300 frt. adassék évenként ösztöndíjként.

10. Szepesmegye alispánjának az alapítvány körüli közreműködésért száz darab aranyat hagy.

A végrendeletet tanuként aláírták: *Ottrubny Károly, Ormos Péter, Tarjányi Vilmos, Dániel László, Nachtnébel Odön.*

Azok az asszonyok!

(Történet egy jókedvű menyecskéről.)

Arad, október 21.

Szomorú is, vig is az a különös eset, amelyet Budapestről irnak s amelynek következtéséppen egy bankhivatalnok ma délelőtt bűnvádi följelentést adott be a rendőrségen egy tőzsdeügynök ellen magánlaksértés és súlyos testisértés miatt.

A tőzsdeügynöknek csinos, fiatal felesége van, aki éppen annyi jókedvet, mint amennyi pénzt vitt a férje házához, amikor nyolc hónappal ezelett feleségül ment hozzá. Az örökké vidám menyecske visszavonultan élt az urával egészen a múlt hónap közepéig. Akkor egyszerre azzal állott elő, hogy kínzó főfájás bántja s az orvos meghagyta, hogy mindennap hosszabb sétát tegyen. A férjet üzleti ügyei lefoglalták s az asszonykának egyedül kellett mindig utra kelni.

Egy hétig tartott már ez a kúra, amikor a férj gyanakodni kezdett. Titokban egy magán-detektívot fogadott föl, akinek az volt a feladata, hogy az asszonyt tartsa szemmel, legyen mindenütt, amerre sétál, a nyomában s tegyen részletes jelentést a férjnek tapasztalásáról. A titkos rendőri naponként hűségesen referált a férjnek, hogy a menyecske a Gizella-téren, Dorottya-utcán, Ferencz József-téren és a Lánchidon át Budára, rendszerint a Várkertbe sétál s onnan visszatér. Miután teljes három hétig semmi feltűnő jelt nem vett észre a detektív s mindig felvilágosítást adott a nő sétáiról, a férj teljesen megnyugodott s a titkos rendőr járandóságát kifizetve, abbahagyta a kémkedést. Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor egy régi barátja tegnap megszólította s ezt mondta neki:

— Mit keres a te feleséged a Tisztviselő-télen?

— Hol?

— Mondom, a télen Hónapos szobát bérelt éppen abban a házban, ahol az én lakásom van s minden délután negyedfél órakor beállit oda. Öt óra tájban elmegy, de akkor már nem egyedül, hanem egy férfi társaságában.

A férjet végtelenül felháborította ez a megdöb-

bentő értesítés. Megkérte barátját, hogy engedje el délutánra a bolti szolgáját s a markos legénnyel kiment a tisztviselő-télepre. Négy órakor beállitottak az említett házba s csakugyan ott találtak az asszonyt — a detektívet, aki nem más, mint egy bankhivatalnok, az asszonyka régi, leánykori ismerőse. A férj és feleség váratlan találkozója nagyon viharos volt. A férj dühösen rontott feleségének. A bankhivatalnok elébe állott, mire ő ellene fordult a férj s a bolti szolga segítségével véresre verte. A menyecske közben elmenekült, egyenesen az apjához.

Az esetnek ma folytatása következett. A férj megbizta ügyvédjét, hogy nyomban adja be a válópör iránt való keresetet. A bankhivatalnok viszont följelentést tett a férj ellen súlyos testi és magánlak sértés miatt.

Képviselők hosszúnappja.

(A budget-vita a láthatáron.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 21

A magyar parlament arról híres a külföld előtt, hogy tárgyalásainak háromnegyed részét minden évben a költségvetési vita köti le. Azonfelül aztán komolyabb munkára alig marad idő, mert a szünet is sok, meg az apró torzalkodások elintézése is elrabol egy pár hetet a parlament drága napjaiból, a minek aztán az ország közügye vallja a kárát.

A budget-vita még meg sem kezdődött és már megjelent az árnyék: a hosszú ülések réme. A tegnapi ülés például hetedfél órahosszat, vagyis délelőtt tiz órától délután ötödfél óráig tartott. S azok a bizonyos „legöregebb” emberek, kik mindig akcióba lépnek, amikor valami konstatálni való van, konstatálhatták, hogy eltekintve a *Bánffy-érának* a *Horánszky-Fejérváry-ügy* kapcsán a késő éjjeli órákig elhúzódott egy ülésétől, a hetvenes évek óta nem volt ily hosszúra nyuló ülés. A honatyák a hosszú ülést megunták, javarészt elszéledtek s így történt, hogy mikor szavazni kellett volna, a Ház határozatképtelen volt. A mit persze névsorolvasás alapján konstatáltak.

A névsorolvasás egyébként némi fenyegető kellemetlenség magvát is rejti magában. A házszabályok értelmében a jegyzők konstatálni kötelesek, hogy kik a távollévők s ezek a jövő évnegyedi képviselői díjait csak úgy vehetik föl, ha időközben jelentkeznek s igazolják elmaradásukat. S tekintve, hogy tegnap a névsorolvasásnál mindössze vagy negyven képviselő volt jelen és hogy van egynéhány képviselő, ki hetekig se néz a tájkára sem a Háznak, megeshetik, hogy egynémelyik nem kapja meg a díjazását. Nemezisnek ez is nemezis.

S ha már most katalógust kell olvasni, boldog isten, mi lesz akkor, ha a budget-vita egész hosszadalmasságában megkezdődik?

Szell Kálmán miniszterelnök már most számol a költségvetési harc kellemetlenségeivel s azon töri a fejét, miképpen lehetne azt rövidebbre szabni, a nélkül, hogy a vita mégis rövidséget szenvedjen? Erre már meg van a terve.

Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Apponyi* Albert gróf a legközelebbi napokban zárt ülésre fogja egybehívni a Házat. Ezen az ülésen adja elő tervét a miniszterelnök.

A terv lényege az, hogy a budget elő-

zetes megbirálása és aprólékos vitája ne a pénzügyi bizottságban történjék, hanem a bizottság megkerülésével tegye azt meg egyenesen a Ház. Vagyis a képviselőház angol mintára alakuljon át bizottsággá s ott rögtön minden képviselő mondja el a dologra tartozó észrevételeit. Ez a módszer lehetségessé teszi, hogy a pénzügyi bizottság hosszadalmas tárgyalásának nem kell a végét várni, viszont a Ház tulesik egy csapásra az egész részletes vitán.

Ezt a tervet *Hieronymí* még azzal az indítvánnyal toldja meg, hogy az egyes miniszteri tárcák költségvetése abban a sorrendben kerüljön elbírálás alá, a mint elkészül, nehogy esetleg az előre megállapított sorrend betartása miatt várakozni kelljen.

Ha a miniszterelnök tervét elfogadja a képviselőház, a pénzügyi bizottság szinte feleslegessé válik, a honatyák pedig valamivel rövidebb idő alatt tulesnek a budget-vitán, ha ugyan nagyon sok nem lesz az „aprólékos” mondanivalójuk.

SPORT.

+ **Aradmegyei agancsok diadala.** Budapesten a minap nyílt meg az ideai agancs kiállítás, melynek bíráló bizottsága tegnap döntött a kiállított trofeák fölött. A nyílt területen lőtt szarvas-agancsok közül negyedik díjat nyert a *Fülpör* orléansi herceg által a *kiszendi* főhercegi erdőben elejtett tizenkettes, ötödik díjat, *József Agost* főherceg által lőtt tizennégyes. Őz agancsoknál az első díjat *Ory Aladár* kapta egy pomkás, ritkafajú példányért.

Hitvesgyilkosság Uj-Aradon.

(Családi dráma az utcán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 21.

Ujaradon, a Hosszu-utcában ma reggel 8 órakor véres gyilkosság történt. Egy önmagából kikelt arcu iparos vadállati könyörtelenséggel ölte meg fiatal, szép nejét s azután, hogy kikerülje a törvény büntető hatalmát, önmagába döfte a felesége véréből csepegtető kést.

A gyilkos, ki a Hosszu utcai borzalmas jelenetet rendezte, *Junginger* Ödön 27 éves asztalossegéd, aki előbb több ujaradi asztalosnál dolgozott, de utóbb, miután minden helyről elkergették civakodó, részeges természete miatt, foglalkozás nélkül csatangolt a városban.

Junginger évek előtt hosszabb ideig volt alkalmazva Aradon *Kohn* S. N. terménykereskedőnél. Majd mesterségét folytatta, de részeges természete miatt sehol sem tűrték. A mióta állás nélkül kóválygott, az ujaradi csapszéknek lett állandó vendége. Leterszámra itta a pálinkát s természetesen nem volt pénze. Ilyenkor aztán a korcsmáros krétája dolgozott.

Jungingernek szép fiatal, alig 20 éves felesége volt, aki atyjától néhány száz koronát kapott hozományul férjhezmenésekor.

Wittl Erzsébet ez a szerencsétlen fiatal asszony, a ki rendkívül sokat szenvedett az urától, mikor az hajnalonként részegen hazatért. A fiatal asszony minduntalan szemrehányásokkal illette férjét kicsapongó életmódja miatt, mire ez ütlegekkel válaszolt. Ez azonban nem volt elég. Ilyenkor rendszeren adósságai is gyötörték s a feleségétől erőszakolt ki pénzt. Az asszony adott neki, a mig télt. Volt neki miből, a hozományát adogatta oda lassanként, hogy a részeges ember elihassa.

Az asszony, mikor a férj elitta az egész hozományt, megunta ezt az állapotot, az örökös küzdelmet, veszekedést és mintegy két hét előtt hazament szüleikhez, kik a Hosszu-utcában laknak.

Junginger e miatt rendkívül el volt keseredve. Boszantotta az asszony távozása, s mikor néhány nap múlva látta, hogy az asszony komolyan veszi a távozását s nincs szándéka visszajönni hozzá, boszút forralt.

Ólalkodni kezdett apósa háza körül, hogy feleségét egy őrizetlen pillanatban megtámadhassa. Ugy látszik, Junginger el volt készülve arra, hogy az asszonyt megölje, mert olyankor, mikor apósa háza táján járt, egy hosszú konyhakést rejtett kabátja alá.

Ma reggel a kerítésen átnézve látta, hogy a fiatal asszony gyanútlanul az udvarra megy. Junginger berohant, s mielőtt a meglepett asszony a dühöngő ember elől menekülhetett volna, szívébe döfte a kést. Az asszony sikoltozni kezdett. Még annyi ereje volt, hogy kiszaladhatott az utcára, s mikor látta, hogy senki sincs segítségére, visszaroht. Az udvaron aztán összerogyott és pár perc múlva meghalt.

A sikoltozás zajára nagy tömeg verődött össze. Még nem is tudták valójában, mi történt, már a következő pillanatban a hitvesgyilkos önmaga ellen emelte az élesre fent kést s azt kétszer a mellébe döfte.

Az odasereglett emberek megdermedve szemlélték a rettenetes látványt. A gyorsan segítségül hívott orvos a fiatal asszonynál csak a halált tudta konstatálni. A gyilkos még élt, bár veszedelmes sebéből pataként omlott a vér. Az orvos bekötözte, mire biztos fedél alá vitték.

A szolgabírói hivatal azonnal értesült a gyilkosságról, de egyelőre más teendője nem akadt, mint kihallgatni azokat a tanukat, kik a véres eset egyes részleteit látták. Junginger még él, de sebe oly súlyos, hogy az orvos életbenmaradásához nem sok reményt fűz.

A gyilkosság híre gyorsan elterjedt a városban s délben már Aradon is széles körökben beszélgetés tárgyát képezte.

HIREK.

Sztrájkolók és csendőrök harca.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 21.

A győri waggongyár ezerhétszáz munkása már jó ideje sztrájkol. Magasabb bér utáni tárgyalás adta a munkásnép kezébe ott a két-élű fegyvert, melyet sztrájkoknak nevezünk.

A Győrött kitört bérmozgalom is megmutatta, hogy néha mennyire önző, igazságtalan a sztrájk. A győri gyár és a munkások között ma a bérre vonatkozólag differenciák nincsenek. A gyár igazgatósága hajlandónak nyilatkozott, hogy 1400 munkást a kívánt bér mellett visszavesz a gyárba. Csupán azt jelentette ki, hogy a sztrájk kezdeményezőit nem veszi vissza, mert izgatónak nem tűr.

A sztrájk most ezen fordul meg. A sztrájk vezetői természetesen mindenféleképp arra törekednek, hogy a munkások ne álljanak munkába addig, míg az ő existenciájuk biztosítva nincs. A gyárigazgatóság pedig hallani sem akar a vezetőkről. Közben pedig nő a nyomor.

Ezért aztán a sztrájk még mindig tart, sőt, mint egy éjjel érkezett táviratunk jelenti, már *utcai harccá fajult*.

A nyomor készítette a munkásokat arra, hogy a csendőrökkel összetűzenek. Az összetűzések, melynél a csendőrök fegyverüket használták, számos súlyos sebesültje van.

A két főizgatót, a *Kaszapi* testvéreket a rendőrség eltoloncoltatta Szolnokra.

A gyárban mintegy kétszáz munkás ma akart ugyan dolgozni, de a gyárvezetőség, hogy a további összeütközést elkerülje, *besszűntette az egész üzemet*.

— A király — mint Bécsből táviratozzák — ma délután hosszabb látogatást tett *Bodewil* báró bajor államtanácsos nejénél, ki jelenleg a császárvárosban időzik. Az uralkodó azután *Klotz* tanár műtermében tett látogatást s ott megtekintette az Abbáziában felállítandó Erzsébet-szobor tervezetét.

— A póttartalékosok behívása ellen. A képviselőház véderő-bizottsága — mint lapunknak táviratozzák — ma délelőtt tartott ülésén a jövő évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról és a póttartalékosok időleges igénybevételéről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. *Bakonyi* Samu, *Pichler* Győző és *Tóth* János a javaslat ellen, *Bolgár* Ferenc és *Vérsi* József mellette beszéltek. *Fejérváry* Géza br. honvédelmi miniszter, reflektálva az elhangzott beszédekre, megcáfolta azt a hirtelést, mintha a dinasztia Magyarország mellőzésével Ausztria felé gravitálna. A tárgyalást péntek délután folytatják. A póttartalékosok behívása ellen a főváros holnapi közgyűléséhez is érkezett már be egy indítvány, a melyet *Vázsonyi* Vilmos és társai nyújtottak be. Az indítvány szó szerint így hangzik:

A póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat szerint évenként 8850 magyar póttartalékost a közös hadsereghez három évi tényleges szolgálatra, 3000-et pedig a honvédséghez két évre akarnak behívni. A szerzett jogok megsértésével kerülő uton fel akarják emelni az ujoncok létszámát, közel 12.000 polgárt elszakítanak családjuktól, munkájuktól. Minthogy ezt a javaslatot külső veszedelem vagy a honvédelem szempontja nem indokolja, az ország súlyos gazdasági helyzete pedig nem engedi meg, hogy a nemzeti munka évenként 12.000 dolgos polgárt vesztessen el és mégis 12.000-rel több katona ellátásáról gondoskodjék. Budapest székesfőváros törvényhatósági közgyűlése felir a képviselőhához, hogy a káros és felesleges törvényjavaslatot vesse el. Együttal feliratát hozzájárulás végett a társtörvényhatóságokkal közli.

— *Abbázia* fejedelmi vendége. *Abbáziából* táviratozzák, hogy *Mária Jozefa* főhercegnő kíséretével Dalmáciából ideérkezett és egy gyógyintézetben szállt meg.

— *Népgyűlés az önálló vámterületért*. Budapesti tudósítónk távirata szerint az országos függetlenségi párt eihatózta, hogy *Szegeden* az önálló vámterület érdekében népgyűlést rendez, melyen részt vesz a párt vezére, *Kossuth* Ferenc is.

— *Desseffy* püspök utja. *Desseffy* Sándor megyés püspök még mindig Budapesten tartózkodik, a hol állandóan jó egészségnak örvend. Az egyházfejedelem tudvalevőleg a telet *Abbáziában* fogja tölteni, a hol részére október 20-ikától kezdve a „*Rozália*” nevű villát bérelték ki. *Desseffy* püspök a jövő héten utazik *Abbáziába* titkára, *Pacha* István kíséretében. A megyés püspök, mielőtt hosszabb téli üdülésre indulna, az egyházmegye fontosabb ügyeit intézi el most a fővárosban *Wittenberger* Antal oldalkanonokkal, a ki ezért a napokban Budapestre utazott.

— *A légszeszgyár közgyűlése*. Az aradi világitása és erőátviteli részvénytársaság holnap, szerdán délután 4 órakor a gázgyár helyiségeiben közgyűlést tart.

— *A párbajellenes mozgalom*. Érdekes esetet jelentenek Párisból s ez jellemző arra, hogy mekkora teret hódítottak már a párbaj ellenei. A francia képviselőház nyilvános ülésén *Mertier* képviselő határozottan kijelentette:

— *Sohasem fogok párbajozni, mert a párbajt gyávaságnak tartom.*

Hogy ez Párisban, a párbaj klasszikus hazájában, megtörténhetett, jellemző eset. Mindenestre konstatálni kell, hogy a francia lapok többször kiemelték, hogy mostanság a párbajokat csak *látszat* szerint vivják meg, úgy,

hogy a párbajozók már jóelőre kizárják az ellenfél megsebesítését és hogy rendesen csak a látszat megőrzéséről — a párisi lapok „haszontalan komédiá”-ak nevezik — van szó. Evvel azonban Párisban jóval közelebb jutottak a párbaj eltörléséhez.

— *Nagybeteg képviselő*. *Seemayer* János kir. tanácsos, országgyűlési képviselő, Versec város nyugalmazott polgármesterének állapota igen aggasztó. *Seemayer* e hó közepetáján *Herkulesfürdőre* ment üdülni, mert influenzában súlyosan megbetegedett. Állapota azonban rosszabbra fordult, mert tüdőgyulladás, tifusz és szivgyöngülés lépett föl. Környezete katasztrófától tart.

— *A katonai bünvádi eljárás*. Az új katonai bünvádi eljárás tervezete most van a két igazságügyminiszteriumnál, a magyarnál és az osztráknál, tárgyalás alatt. Rövid idő múlva mindkét miniszterium megteszi a maga észrevételeit a reform-tervezetre nézve s ezeknek hatásán a javaslat visszakerül a honvéd és a landwehr miniszteriumba, innen pedig a közös hadügyi kormányhoz. Itt a javaslatot a két szakminiszter intenciójához képest az igazságügyminiszteriumok javaslata alapján kijavítják, módosítják, azután a tervezet a két törvényhozás elé kerül megvitatás végett.

— *Zavargás a bécsi egyetemen*. A bécsi műegyetemen — mint tudósítónk táviratozza — ma nagy zavargások voltak. *Midón Tchuba* tanár a terembe lépett, s hallgatók óriási zajt csaptak és nem engedték a tanárt szóhoz jutni. Később miután egy ötszázan összeggyülekeztek és kimondták, hogy addig nem mennek fel az egyetemre, míg a rektor nagyobb *tanteremről* nem gondoskodik.

— *A prágai sikkasztás*. Prágából jelentik, hogy a Szent-Vencel egyesületnél felfedezett négy milliós sikkasztás ügyében a prágai fővikariátus világi és papi klérusa értekezletet tartott. Ezen 112 lelkész jelent meg. A magas egyházi méltóságok, *Karloch* dr. vysehradi prépost kivételével távol maradtak. Elnökül *Karloch* dr.-t választották meg. A prépost beszédet tartott a jelenlevőkhez, melyben elmondotta, hogy eleinte nem akart részt venni a segélyakcióban, de miután egy lelkész-küldöttség őt erre felkérte, csatlakozott a mozgalomhoz, melynek célja a Szent-Vencel előleg pénztár bajait orvosolni. Kijelentette, hogy az értekezlet egyedüli tárgya segélygyűjtés. Felolvastatta a jelenlevők névsorát és megkérdezte: ki mennyit ad a biztosítási alaphoz. Az aláírás 105,000 koronát tett ki. A jelenlevő szerzetesek nevük olvasásánál kijelentették, hogy csak akkor adhatnak szubvenciót, ha a helytartóság, mint felügyeleti hatóság, ehhez megadja beleegyezését. Tegnap estig az összes gyűjtés 615,800 korona volt. Holnap délelőtt a cseh papság országos szövetségének egy küldöttsége *Skrbensky* biborshoz megy, hogy informálja a dolgok állásáról és segítséget kérjen. A konzisztórium az egyházi hatóságnál is feljelentette *Drozd*ot, mire ellene a kanonikus bünpört megindították.

— *Az „Aradi Torna egyesület” folyó* h 20-ikán szép számu tagok részvétele mellett nyitotta meg őszi és téli szezonját a polgári iskola tornacsarnokában, melyet míg a lyceumi tornacsarnok javítása befejezést nyer, *Institúris* Kálmán polgármester és iskolaszéki elnök készséggel bocsájtott az egyesület rendelkezésére. *Almás* Pál polgáriiskolai igazgató mint házigazda a legnagyobb szívélyességgel fogadta a vendég egyesületet, mely ideiglenes új otthonában régi lelkesedéssel és fokozott kedvvel kezdte meg működését. A vívás, mely az idén erős szezonra nyújt kilátást, november havában kezdődik. A torna órák hetenként háromszor u. m. hétfőn, szerdán és pénteken tartatnak este 6 órától 8-ig. Az egyesület tagok torna ruháikat a lyceumi tornacsarnokból

az egyesületi szolgálával átszállíthatják. Beiratkozhatnak a torna-egyesületbe minden önálló és feddhetlen jellemű egyén, aki 20-ik életévét betöltötte s egy rendes tag által ajánlva lesz és a választmány által szótöbbséggel felveszik. Jelentkezni lehet a rendes tornaórákon, hol a jelentkezők számára felvételi könyv áll nyitva. *Az elnökség.*

— **Marosvásárhely szerencsése.** Nem az osztálysorsjáték főnyereményét ütötte meg, miniszter sem látogatott le Marosvásárhely falai közé. Egész másforma, hogy úgy mondjuk, negatív szerencse érte a várost. Néhány hónappal ezelőtt megüresedett a főkapitányi állás. A kiírt pályázatra hárman jelentkeztek, közöttük dr. gróf *Matuska* László, kit most Hatvanban vasúti jegyekkel elkövetett szédelés miatt letartóztattak. *Matuska* megválasztása valószínűnek tetszett, mert igen jó ajánlati voltak. Állítólag *udvari körökből is melegen ajánlották* és a hajszálon mult, hogy ez a közönségszédelő Marosvásárhely főkapitánya nem lett.

— **Áthelyezett telekkönyvvezetők.** A m. kir. igazságügyminiszter *Tóth Lajos battonyai* kir. járásbírói telekkönyvvezetőt az erdői kir. járásbíróshoz helyezte át, *Péntek Lajos* halmi kir. járásbírói segédtelekkönyvvezetőt pedig *battonyai* kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Londonból Párisba — léghajón.** Párisból táviratozzák: *Santos Dumont*-nak, a híres léghajósna, két angol ember *két-három ezer koronát* felajánlott arra az esetre, ha léghajóval Londonból Párisba megy. *Dumont* hajlandó megtenni a kísérletet, az előkészületekre azonban egy évi határidőt kíván.

— **Betörők a kaszárnyában.** Budapestről jelentik tudósítónk: Az utóbbi időkben napirenden vannak a lopások és betörések a *Ferenc József-laktanyában*. Dacára annak, hogy a légnység kaszárnya áristomra van itélve és hogy a laktanya kapui be vannak zárva, megismétlődnek a lopások. Az éjszaka újabb betörést fedeztek fel. *Merchát* Ernő őrnagynak, aki szeptember óta távol van a fővárosból, feltörték a honvédkaszárnyában levő lakását és onnan *háromezer koronát* érő holmit elloptak. Ugy a rendőrség, mint a katonai hatóság nyomozza a titokzatos betörőket.

— **Egy kamara énekesnő adósságai.** Grácból táviratozzák, hogy ott néhány türelmetlen hitelező sürgetésére elárverezték *Materna* Amália, a volt bécsi kamaraénekesnő értéktárgyait, az árverés az énekesnő tulajdonát képező *Szent János-kastélyban* történt. Nagyszámu közönség, köztük sok arisztokrata vett részt az árverésen. Az első nap eredménye nem volt kielégítő. A legdrágább tárgy, egy legyező, a *királyi ajándék*, 600 koronára volt becsülve, de csak 360 koronáért kelt el. Egy másik legyező, *Wagner* Rikárd ajándék, 180 koronát hozott. A művész pompás ezüstkészletét is elárverelték. A tárgyakat egyenkint kellett eladni, mert az egészre nem akadt vevő. A felszerelés, melyet a művész Brunhilda szerepében hordott, szintén dombra került. Ot ezüst babékoszoru is hasonló sorsra vár. Az egyiket *Wagner* Rikárd adta neki az első beyreuthi játékok alkalmával, egyet pedig 25 éves jubileuma alkalmából kapott az udvari opera igazgatóságától.

— **Hír egy újabb milliós slkkasztásról.** Egy bécsi estilap jelentése szerint az egyik legnagyobb bécsi pénzintézetnél, mely az eddig károsult bankok névsorából hiányzott *egy millió korona eltűnését* konstatálták. A tettes személyéről még semmi sem ismeretes, miután bünyügyi feljelentés még nem történt, de már holnap ebben az ügyben interpellálni fognak a reichsrathban.

— **Az elpusztult sziget.** A francia gyermekügyi miniszter *Martinique* szigetéről kábeltáviratot kapott, a mely azt jelenti, hogy a *Lacros* expedíció az egész elpusztult vidéket megvizsgálta. Az expedíció nyomát sem találta új kráterképződésnek. Az expedíció a kráter

gerince nyomán haladt. A kráter szabályos, 150 méter mélységű üreg. A kráterben sziklaszerű kup képződött, a mely magasabb a *Pelée*-hegy ormánál és sok barázdát mutat. Ezekből a barázdákból kén tartalmu gőzök szállnak fel. Az északi és keleti partvidék még sértetlen, de óvatosságból elköltöztették onnan a lakosságot. Az expedíció két megfigyelő-állomást létesített.

— **A kit Aradról köröztek.** Budapestben a József-köruti *Tihany-kávéházban* az éjszaka egy idősebb férfi keltett föltűnést költekezésével. Nyakra-főre hozatta a pezsgőt és boldogboldogtalant asztalához csöditett. A mulatozás mind hangosabb lett, amikor belépett a kávéháza egy titkos rendőr. Csöndesen leült egy asztalhoz és figyelte a mulató társaságot, de különösen a bőkezű idegent. A detektívnek azonban sehogysem tetszett a költekezés és gyanút fogva, igazolásra szólította föl a barátságos ismeretlent, aki *Kis Farkas* 46 éves sertés-kereskedőnek mondotta magát. De ezzel nem elégedett meg a detektív, hanem felszólította, hogy igazolja azt az állítását. A jó ember azonban ennek a felszólításnak nem tudott eleget tenni. Így aztán vége szakadt a mulatságnak, mert a detektív az állítólagos sertés-kereskedőt bekísérte a főkapitányságra. Ott aztán *Kiss Farkasról* kiderült, hogy bizony nem sertés-kereskedő, sőt inkább Nagyváradon és *Aradon* lopás miatt körözik. A mult hónap huszadikán ment Temesvárról a fővárosba és *Ujpesten* a József-utca 30. szám alatt lakott. Amikor megmotozták, *2380 koronát* találtak nála. Azt állította, hogy ez az összeg az ő megtakarított pénze, sokkal valószínűbb azonban, hogy lopta valahol. A rendőrség természetesen fogva tartotta és folytatja ellen a nyomozást.

— **Cramer Alvin a szegedi államfogházban.** Temesvárról táviratozzák, hogy *Cramer Alvin*, az izgatásért elítélt, pángermán lapszerkesztő kérelmére az igazságügyminiszter megengedte, hogy *Cramer* büntetésének még hátralevő idejét a *szegedi* államfogházban töltsse el. Az ügyészség erre *Cramert* átszállította Szegedre.

— **Az áruló büntetése.** Nagy porc vert fel annak idején *Grimm* orosz ezredes árulása, a kit ezért 12 évi kényszermunkára ítélték. Egy ideig arról volt szó, hogy a cár megkegyelmez *Grimm*nek, aki állítólag a mások büneiért is lakol. Ugy látszik azonban, hogy a megkegyelmezésből nem lett semmi, mert — amint *Pétervárról* jelentik — *Grimm* ezredest már egy hónappal ezelőtt indították utnak egy rab-szállítmánnyal a szibériai *Nercsinszkbe*, ahol az olombányákban fog dolgozni. A hosszú utat gyalog kell megtennie, kezén és lábán súlyos láncokkal és maga előtt egy taligát tolvá, melyen az utavaló élelmiszereket viszik. A szomorú karaván most az orosz-szibériai határra ért és egy orosz újságírónak alkalma volt látni *Grimmet*, a ki a kiállott szenvedésektől a felismerhetlenségig átváltozott. Az említett újságíró nem hiszi, hogy *Grimm* élve jut *Nercsinszkbe*, mely legalább még két havi járásra van az orosz határtól.

— **Egy kereskedő balesete.** *Kohn* Samu *aradi* kereskedőt és korcsmárost súlyos baleset érte. Az erdélyi-ut 11. számú ház pincéjébe boros hordókat bocsátottak le, s itt foglalkozott délután ő is. Egy hatszáz literes boros hordó megcsuszott, megrántotta a kötelet, melyet *Kohn* tartott, s a kereskedő lezuhant a lépcsőn. Oly szerencsétlenül esett, hogy *fején súlyos sérüléseket szenvedett, sőt valószínűleg agyrázkódat is.*

— **Csalás rendőri segédlettel.** Régen gyakorolják már Délmagyarországon bizonyos jómádarak a csalás azon módját, hogy bamis pénz ígéretésével a könnyen hívó, együgyű emberekől nagyobb pénzeszeget csalnak ki. A mult hétfőn két nagy szőlősi földmivelő feljelentést tett a *verseci* rendőrségnél, hogy *Schäfferling* *verseci* kávé s őket a vasúti állomás melletti izr. temetőhöz csalta, azzal az ígérettel, hogy ha kétezer koronát adnak, ő ezért nagymennyiségű hamis pénzt fog adni. A mint a nagy szőlő-

lősiek a pénzt átadták, eldugrott egy rendőr, a pénzt lefoglalta és *Schäfferlinggel* együtt futásnak eredt. A legnevezetesebb a dologban az, hogy a rendőr *igazi* rendőr volt. *Petrov Péter* nek hívják és mint valóságos rendőr-szakaszvezető, szolgálta *Versecen* a közbiztonságot. A jómádarakat letartóztatták. A hűséges rendőrt persze azonnal elcsapta a városi tanács.

— **Eva az utcán.** Nápoly egyik mozgalmas utcáján, amely egész éjjelen át hangos szokott lenni s a hol a sok mulatóhely körül egész tömegek verődnek össze, szombaton éjjel egész különös dolog történt. Az egyik házból hangos kiáltással kiszaladt egy fiatal asszony az utcára; a hölgynek dus baján kívül nem volt egyéb ruházata.

— **Segítség, segítség!** — kiáltotta rémülettel s befutott a tömegbe és ott elájult.

Egy uriasan öltözött férfi rohant a nő mögött, revolverrel a kezében. A tömeg hamar lefogta a férfit, egy könyörületes ur pedig a ruhátlan hölgyre borította a köpenyét. Valami házasságtörési aktusnak volt ez az epilógusa, *Borghetti Tamás* nápolyi polgár névtelen levélben megtudta, hogy a felesége megcsalja egy urral, a ki a házában lakik. *Borghetti* erre megleste a bűnösöket s rájuk tört. Így esett, hogy *Eva* az utcára került s a tömegbe menekült a férj bosszúja elől.

— **Fordulat a bolognai gyilkosság ügyében.** *Triesztből* táviratozzák a következőket: A *Murri Bonmartini* család bonyolult gyilkossági bűnyűgyében most érdekes fordulat állott be, mert kitűnt, hogy a gyilkosság és a *kamorra* között összefüggés van. Nagyon sok bizonyíték van arra, hogy *Bonmartini* gróf meggyilkoltatása egy egész sereg személy műve és hogy olyan emberek is tettestársak, kik egy láthatatlan hatalom védelme alatt, gyanu nélkül élnek. A gyanu különösen *Sechi* egyetemi tanár, a grófné szeretője ellen van növekedőben. Bőven bizonyítva, hogy *Sechi* dr. a gyilkos *Murri* *Tullio* dr.-t, aki a gyilkosság után három napig tartózkodott *Riminiben* szeretőjénél, *Bonetti* *Róza* szobaleánynál, gyógykezelte, holott tudta, hogy a hatóság keresi. Ezenkívül számos tanu jelentkezik önként, kik ellentétes vallomásaikkal összeakarják zavarni az ügyet. Bizonyos, hogy ezeket a tanukat egy központból igazgatják. A hatóság gondoskodott, hogy a pört ne *Bolognában* vezessék keresztül.

— **Gombamérgezés,** *Brück* Gyula dr. gáji kerületi orvos telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy *Gájban*, a cigánytelep 17. számú házában *gombamérgezésben* megbetegedett *Lukács* *Ádám* 75 éves cigányember s vele egykoru felesége. A jelentésre a tűzoltó laktanyából kimentek *Gájba* a mentők s kocsijukon a kórházba szállították a beteget.

— **A düh áldozata.** *Ober* *Imre* budai korcsmáros tegnap valamin annyira feldühödött, hogy nekiment a *Fő-utca* 64. sz. alatti *kirakatának* és az öklével beverte. Az üvegdarabok veszedelmesen megsebeztek, sőt jobb karján az ereit is felvagták. A lakásán ápolják.

— **Öngyilkos postamesternő.** *Sátoraljaújhegyről* táviratozzák, hogy *Bodrog-Olasziban* *Balsó* *Katalin* postamesternő ma agyonlőtte magát. A szerencsétlen nő szörnyet halt. Pénztárát rendben találták, gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

— **A keztyű.** A fejlett *keztyű* ipar remekeit tárja elénk *szindus* és pompás választékban *Porter* *Vilmos* *Nagy* *Áruháza* a Szabadság-téren. Két csoportba oszlik ezen készlet: bőr és kötött *keztyűkbe*. A bőrkezesztyűk, a legjobb fajtából valók; rendkívül tartós, finom minőség. Vannak béleletlenek és téli meleg béléssel. Ott látjuk az ideai szezon speciálítását is: a *selyemmel* bélelt *szarvas-bőr* *keztyűt*. A női bőrkezesztyűknél újdonság számba megy, hogy a *szelek színesek*, *lila*, *rózsaszín*, *kék*, *barna* *fekete* *szóllal*, de másfélék is vannak. A kötött és szövött *keztyűk* között is van egynemely divat újdonság, melyek általános tetszést fognak keiteni. Dícséretes *Porter* *Vilmos* *Nagy* *Áruháza* részéről, hogy ilyen szép választékkal örvendeztetni meg vásárló közönségét, s joggal is számíthat jelentékeny forgalomra férfi- és női gyermek *keztyűkben* az őszi és téli szezon folyamán.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Érdekes** a mai számunk hirdetési rovatában található „Szerencse értesítő”, amelyet id. Heckscher Sámuel hamburgi bankcég tulajdonosa tesz közzé. Nevezett cég pontossága és a nyeremények kifizetése körül tapasztalt diszkrétója folytán olyan jó hírnévre tett szert, hogy a közönség figyelmébe ajánljuk mai hirdetését.

— **x— Ritka szerencse.** Egy munkáscsoport, mely nemrég **Gaedicke** A. ismert szerencsegyűjtődjében (IV., Kossuth Lajos utca 11.) az osztálysorsjáték 400,000 koronás főnyeremét nyerte, a legutóbbi huzáson ismét a 20,000 koronás főnyereményekben osztozkodott. A ki főnyereményhez akar jutni, kísértse meg szerencsését Gaedickénél.

Megtámadott pénzügyőrök.

(Egy falu a fináncok ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 21.

Tegnap este véres összeütközés történt a Belényestől alig fél órányira fekvő Tárkány községben a fináncok és a községbeli lakosok közt. A bántalmazott pénzügyőrök oldalfegyverőket használtak önvédelemből s a támadók közül **hármat halálosan összeszurkáltak.**

Tárkány az egyetlen tősgyökeres magyar község a román lakta vidéken, melynek lakossága pálinka főzéssel foglalkozik. Veszedelemes, szilaj természetű emberek a tárkányiak, akik nem tűrnek ellemondást és ha úgy fordult a sorja, a sérelmekért rendszerint maguk szoktak elégtételt venni a jogaikban megsértett vakmerő követelődzőktől.

Nincs az országban község, ahol annyi jövedéki kihágás fordulna elő, mint Tárkányban. A legfiatalabb gyermekbe is bele van már oltva a raffinéria és a csel, mely a fináncok kijátszására szükséges. A pálinka-főzést természetesen ilyenkor őszszel, szilvaérés idején üzik a legnagyobb mértékben. A kincstári érdekek megóvása szempontjából tehát a pénzügyőrök napos vendégek Tárkányban és ismerve a viszonyokat, rendszerint kettőzött erővel igyekeznek a csempészeket meglepni.

Tegnap ismét ellátogatott a faluba három pénzügyőr Belényesből, névszerint: **Vajna** József, **Tóth** Gusztáv és **Urányi** István. A látogatásra nem számítottak és nagyban főzték a pálinkát. A meglepett emberek zugolódva fogadták a pénzügyőröket és pillanat alatt kitört az elkeseredett szitkolódzás. Az egész falu bottal, ásó és kapával fegyverkezett fel és ütlegelni kezdték a három fináncot, a kik eleinte szép szóval igyekeztek a dühös emberáradatot lecsillapítani.

Már teljesen besötétedett, mikor egyre nőtt a veszedelem és mivel a pénzügyőrök azt látták, hogy életüket komoly veszedelem fenyegeti és egyre jobban és erősebben bántalmazzák őket, **szuronyt szegezve rohantak a féktelen hadra,** miközben az egyik embert, **Oláh** Jánost és még két társát mintegy hat helyen súlyosan megsebesítették.

Oláh János lerogyott a földre és eszméletét elveszítette. A vér láttára a lázongók kissé lehültek. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, ez csak az időközben értesített és Belényesből kirendelt csendőrség megérkezésének köszönhető.

A csendőrség rögtön megindította a nyomozást, a való tényállás kiderítése végett. Az esetről értesítették a nagyváradi ügyészséget is és **Nagy Géza** dr. kir. ügyész utasította a hely-

nyesi járásbiróságot, hogy a helyszínen a vizsgálat megejtése és a megsebesített emberek eskü alatti kihallgatása végett azonnal szálljon ki.

Mint hogy arról is szó van, hogy ez az eset csak előjátéka egy még ezután bekövetkező nagyobb zendülésnek, igen valószínű, hogy az ügyészség egyik tagja Tárkányba utazik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az elsikkasztott kávéház.** A 69 esztendő kicsiny és rasvasz arcu **Tisch** Dávid rekordot ért el a sikkasztás terén: egy egész kávéházi helyiséget sikkasztott el. **Tisch** Dávid két esztendő előtt Budapesten a **Gizella**-uton kávéházi helyiséget birt bérben **Ramazetter** Ignác és özv. **Linz** Jánosné házában. A helyiségért évi 1200 frt bért fizetett és fizetett is, amíg ezt hasznosnak látta. De aztán rosszul ment az üzlet, a mulatók kifogytak és **Tisch** nem tudott házbért fizetni. A háziurak beperelték s lefoglaltatták a 860 koronás követelésük erejéig a **Gizella** kávéházban levő 1600 korona értékű ingóságokat. 1900. március 18-án este még vidáman ivogattak és billiárdoztak a **Gizella** kávéházban a vendégek, de már másnap reggel üres és kihalt volt a helyisége. A billiárd asztalnál az utolsó szegig minden berendezés eltűnt a kávéházból. Az éjjel a hajnali órákban két butorszállító kocsin **Tisch** Dávid mindent elvitetett a kávéházból s az ingóságok azóta nem kerültek meg. Sikkasztás büntetéssel vádolva állott ma a büntető törvényszék előtt **Tisch** Dávid. A tárgyaláson **Agorasztó** Péter elnökölt, a vádlottat **Weisz** Sándor dr. védte. **Tisch** azzal védekezett, hogy neki nem volt semmi tudomása arról, hogy ingóságait lefoglalták. Mikor a végrehajtó nála járt, ő nem volt otthon s felesége és leánya nem szóltak neki erről.

— Miért nem szóltak? — kérdi az elnök.

— Mert nem akartak megszorítani.

De a tanúk: dr. **Schön** Márton ügyvéd és **Gömbös** Antal végrehajtó mindenben rálicíttáltak a **Tisch** állításaira. **Weisz** Sándor védőbeszéde után a bíróság az öreg **Tisch** Dávidot az enyhítő körülmények tekintetbe vételével **egy havi** fogházra ítélte.

§ **A „legkedvezőbb eset.”** Vádlottnak lenni a bíróságok előtt, semmiféle körülmények között sem jó dolog. De ha már arról akarunk beszélni, hogy valamely vádlottra nézve mi előnyösebb, akkor mindenestre a teljes fölmentést kell a legkedvezőbb esetnek mondanunk. Nem így vélekedik azonban egy budapesti ügyvéd, a kinek vád alá helyezett védencéről az orvosszakértők úgy nyilatkoztak, hogy **teljesen beszámíthatatlan.** Több sem kellett a mi ügyvédeknek. Azonnal beadványt intézett a bírósághoz, melyben az eljárás beszüntetését kérte azzal az indokolással — és ezt szóról-szóra idézzük — hogy védence javára a **legkedvezőbb eset** forog fenn, a mennyiben az orvosszakértők őt teljesen beszámíthatatlannak mondták ki. Ime, a legujabb kriminalisztikus felfogás a beszámíthatatlanságról.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának, 1902. évi október hó 29 én, d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

A tanács javaslatba hozza, hogy:

13. Aradváros 1903. évi költségeloirányzata s a nyugdíjalapnak költségeloirányzata megállapíttassék. 14. A szennyvíz csatornamű fenntartási költségeiről 1903. évre szerkesztett eloirányzat megállapíttassék. 15. A csatornázási szabályrendelet 20. §-a módosíttassék, illetőleg a bejelentési kötelezettség a háztulajdonosra kiterjesztessék. 16. Az adókető-bizottság bizalmi férfiaknak napidij utalványozása iránti kérelme pártolólág a m. kir. pénzügyigazgatósághoz áttétessék. 17. A pénztári vizsgálati jegyzőkönyv tudomásul vétessék. 18. Az elő-

és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő- és leirattassék. 19. A **Kralitz** Béla, **Zipfi** Gizella, ifj. **Becski** Antal, **Müller** Gyula, **Rácz** Péter, **Poszt** Adám, **Balog** Lajosné, **Herezog** Imre, **Opitz** Magdolna, **Kucsera** József, **Pálmai** Elek és **Baróczi** János által emelt új épületekre nézve, a községi adómentesség megadássék. 20. A folyó évi költségeloirányzat néhány tételénél mutatkozó túlkiadás más rovatoknál előrendő megtakarításból fedeztessék. 21. A nagyméltóságú belügyminiszteriumnak **Somogyi** Ágoston nyugdíj-ügyében kelt leirata tudomásul vétessék és nyugdíja ehhez képest utalványoztassék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hamzsea-párti. Egy hasonló irányú nyilatkozat közlését kénytelenek voltunk ma már az ellenpártiak is megtagadni. Az önké csak olyan tendenciózus, mint amaz. Sem a lap szellemi részében, sem a nyilttérben nem közölhető.

K. L. Arad. A város legtöbb adót fizetőinek névsora még nincs összeállítva végérvényesen. Lehet, hogy a felszólamlások révén változni fog az a lista, melyet a múlt hetekben közöltünk. Kísérje figyelemmel lapunkat, annak idején majd megtalálja kérdésére a választ.

M. D. Arad. Sorát kerítjük, mihelyt a téma újból aktuális lesz. Most nincs ok, a miért ezt az ügyet fel kellena melegíteni.

B. B. Arad. Természetesen. A nagy képes naptárt minden új előfizetők megkapja karácsonykor, tehát ön is.

NAPIREND.

Október 22. Szerda. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Izraelita naptár: Horeha na R. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab apostol. — A nap két 8 óra 15 perckor, nyugszik 4 óra 41 perckor. — A hold két 9 óra 21 perckor, nyugszik délután.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyisége: Eraklye-muzeum helyisége mellett ilésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, északon, nyugaton elvélve csapadék.

Október 22. Az aradi világitási és erőátviteli részvénytársaság rendkívül közgyűlése délután 4 órákor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 21.

Kellemes őszi időnk van, melyben legjobban végzik gazdáink őszi munkájukat.

A szüret befejezéshez közelg.

Szántanak-vetnek mindenütt, alig vesz a gazda annyi időt magának, hogy a hetivásárra menjen, hol gabonájáért már jól fizetnek.

Alig 800—900 métermázsa buza és néhány száz métermázsa tengerit hoztak be. A többi 10—15 fillérrrel jobb árban kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, **korona** értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7'00—7'20.

Uj-buza közép 6'80—6'90.

Uj tengeri morzsolt 4'30—4'40.

Uj-tengori csöves (dupla mázsa) 5'60—5'70.

Rozs 5'60—5'70.

Arpa 4'60—4'80.

Zab 5'20—5'30.

Az irányzat szilárd.

== **Osztálysorsjáték.** A X-ik sorsjáték mai huzásánál a 600,000 koronás jutalmat a 39,288 számú sorsjegy 2000 koronával kapcsolatban nyerte. Ezt a sorsjegyet nyolc nyolcadrésben adták el és pedig hét nyolcadot vidékre, egy nyolcad pedig egy budapesti malommunkás birtokában van.

A többi nagyobb nyeremény a következő:
600 000 korona jutalmat nyert 39283.
10 000 koronát nyert: 67377.
2000 koronát nyertek: 8572 25287 29068
 34585 38011 39288 és a **600.000** koronás jutalmat, 60365 92036 92982 97487.
1000 koronát nyertek: 10179 23002 29383
 42112 55936 56652 83459 85010 85274 88704
 89028.
500 koronát nyertek: 7468 8159 9503
 10459 20458 26667 32745 34119 42161 43774
 56066 65098 67964 69546 87298.

A szőlő új ellensége. Az állami rovar-tani állomás ma átírt a fővároshoz és értesítette, hogy a budai új szőlőtelepeken egy új bogárfaj pusztítását észlelték. Az új bogár a *csajkó* (csaja) nevet viseli. Az állomás igazgatósága a tanácstól engedelmet kért arra, hogy a főváros erdőségének megfelelő helyén az új ellenséget tanulmányozhassa. A főerdőmester a kérelem teljesítését javasolja.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 21.

Déltőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv jó. Tartott áron 50,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonaművek szállárdán tartottak. Időjárás szép, de boros.

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	7.50— 7.51
Buza 1903. áprillisa	7.44— 7.45
Rozs októberre	6.58— 6.59
Rozs 1903. áprillisa	6.52— 6.53
Zab októberre	6.26— 6.28
Zab 1903. áprillisa	6.33— 6.35
Tengeri 1903. májusra	5.85— 5.86
Repece augusztusra	11.80—11.70

Zárlat 5 órákor:

Buza októberre	7.52— 7.53
Buza 1903. áprillisa	7.45— 7.46
Rozs októberre	6.57— 6.58
Rozs 1903. áprillisa	6.51— 6.52
Zab októberre	6.26— 6.27
Zab 1903. áprillisa	6.33— 6.34
Tengeri 1903. májusra	5.86— 5.87
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	672.25
Magyar hitelrészvény	709.75
Leszámitolóbank részvény	451.—
Rima-Murányi vasmű részvény	471.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	704.75
Közuti vasut	615.50
Városi villamos vasut részvény	325.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 21. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 112—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 120—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 115—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 113—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 112—4 fillérig.

Sertéslelészám. Október 18. napján volt készlet 47,385 darab, október 19. napján felhajtott 969 darab, október 19. napján elszállított 900 darab, október 20. napján maradt készlet 47,434 darab. — Üzlet: Gyöngébb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 21.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.45
Magyar arany 4%	—
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	199.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Osztrák papírjárdék	100.25
Osztrák járdék ezüst	100.25
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1577.—
Magyar hitelbankrészvény	711.50
Osztrák hitelbankrészvény	674.50
Osztrák-magyar államvasut	707.—
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	116.90
London	239.20
Páris	95.17
02 márkás arany	—

S z e s z ü z l e t.

— Október 21. —

Mai jegyzőcsink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállított moslék 12'80—13'— korona mmászánsként.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irta: **Galsai Kovács Ernő,** [32]

1848—49. honvédőrnagy.

(Folytatás.)

Miután a sok százzamenő ellenséges halottakat lassankint eltemették, február 11-én 132 elfogott ellenséges katonát, köztük két tisztet, mint foglyokat Gaál Nagy-Váradra szállított. A foglyok legnagyobb része a Leiningen-gyalogezredből valók voltak, sárga hajtókaival, melynek legénysége általában erdélyi oláhokból állott és a temesvári várparancsnokság alatt ellenünk harcolt.

Ezen a napon valahára Aradon rendszeren lettünk elszállásolva, mert Uj-Aradot Gaál egy időre még nem merete megtartani, attól tartván, hogy az ellenség vissza talál fordulni s bennünket újra megtámadni. Pedig a vár elzárása, a mely különben sem lett elég élelmezéssel ellátva, igen kívánatos lett volna. Én a Szekulics ügyvéd házába lettem szállásolva, mely a Rákóczy-utca elején jobbra, tehát közel a Tökölyhához feküdt. Ez a városrész nagyon ki volt téve a bomba-járásnak, azért ezen utca házait a lakosok nagyobára el is hagyták. Ebbe a házba eddigelé bomba még nem ütött be, de mellette volt egy nagy kert, mely a városháza mellett feküdt, ide hulltak általában az erre irányzott bombák, s a melynek földje azoktól egészen fel is volt turva. Tehát a szomszédság nem volt jó, de azért mégis örültem, hogy valahára fedél alá jutottam.

Elfogott élelmiszerek.

Február 13 án reggel riadót vertek s lett nagy lőtás-futás a városban. Ezt azon hír okozta, hogy az ellenség ismét Uj-Aradon van. Én a századommal a főtérré siettem, hol a zászlóalj többi századait is találtam.

Gaál ekkor személyesen is megjelent és intézkedéseket tett a város védelmére, szétküldte a csapatokat a Maros mentében.

Pedig az ellenségnek nem volt szándéka a várost megtámadni, hanem a várat jött élelemmel ellátni, és hozott magával 300 szekéren felül élelmet és más cikkeket.

Itt álltunk mi megint tétlenül a főtéren egész délutánig, midőn a csálai erdei hidfőtől jelentés jött, hogy annak átellenében az ellenség állást foglalt és kérnek erősbítést.

Ekkor Gaál hozzám lovagolt s meghagyta, hogy a zászlóalj öt századát, két tizenkét fontos ágyúval vezényeljem a hidfőhöz. Feltűnt, hogy Nagy Jenő őrnagyot mellőzte, kire különben a tiszték rá nézni sem akartak.

Megérkezvén a Maros partjára, közel a hidfőhöz, láttam, hogy az ellenség felénk fordulva, ágyú-lőtávolságban csatarendben áll, de nem támad. Gondoltam, miért nézzünk egymással farkasszemet, miért töltjük az időt hiáb; ha ti nem kezditek, majd kezdem én.

Erre elrendeltem, hogy a velőm jött két ágyút mozdonyozzák le, s a tüzelést az előtünk álló ellenséges uhánus osztályra azonnal kezdje meg.

A mint az én két ágyum lemozdonyozott és a lövésre állást foglalt, oda lovagolt egy tüzér százados, az itteni parti ágyúk parancsnoka, azon kérdéssel, hogy mit akarunk?

— Az ellenséget megtámadni! — mondtam.
 — Az nem lehet, felelő, mert arra rendeltünk nincsen.

— Várhatnak maguk, míg rendeletet kapnak, felelő. Én megtámadom az ellenséget az én csapatommal, és hiszem, hogy akkor a többi itt lévő csapatok is utánam jönnek.

Ezzel ágyúim megkezdtek a tüzelést. Pompásan lőttek; golyóik bevágtak az uhánusok közé, a kik szétugraszta, visszafelé vágattak és hátul újból felálltak, de az én tizenkét

fontosaim golyói ott is elértek és ismét tovább kergették őket.

Nem is kellett egyéb többi tüzeinknek; kedvet kaptak ők is, tétlenül álltak az egész napon át, égő kanóccal az ágyúk mellett, a mit bizonyára megunva, kedvvel megkezdtek ők is a tüzelést.

Am az ellenség tüzelésünket nem viszonozta, s miután náluk ágyúkat sem láttunk, csakhamar kitűnt, hogy demonstratio volt az egész azért, hogy a várba bevonuló kocsikról figyelmünk eltereltessek.

Erre én zászlóaljam öt századát előre vezényelve, a Maros jegén átvittem, az ellenséget megtámadó.

A mint a többi honvéd csapatok látták, hogy mi a Maroson átmentünk, azok is megunták az egész napi hiábavaló álldogálást, mindenfelől, tölem jobbra és balra, szintén átkeltek a Maroson.

Az ellenség azonban, a mi támadásunkat nem fogadta el, hanem lépésről lépésre, a mint mi elnyomultunk, visszavonult, de nem Uj-Arad felé.

Ez alatt, míg mi ezen az oldalon az ellenség erejét visszafelé nyomtuk, a 38-ik zászlóalj emberei, a mi példánk nyomán, szintén átmertek a Maroson Uj-Aradra, a hol ők sok élelmiszerekkel, mint bor és pálinkával megpakolt szekereket, melyek a várba voltak becsállítandók, el fogtak és ugyan ezen alkalommal a várból Temesvárra küldött sok magyar foglyot és megszabadítottak.

Miután az ellenség elöttünk egészen visszavonult és mi tovább őket nem üldözhettük, visszamentünk a Maroson s az éjt a partokon töltöttük.

A mai tehát ismét egy eredményes nap volt, s a kezdeményező minden felsőbb rendelet és utasítás nélkül ismét én voltam. Ha pedig ezt még délelőtt megtesszük, az ellenség élelmiszereinek nagy részét elfoghattuk volna.

De a többi parancsnokok, mindig csak a nem jövő rendeleteket várták, és nem voltak a helyzet ismeretében.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.33
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 22. sz. Páros.

Szerdán, 1902. évi október hó 22-én:

Kurucz Feja Dávid.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Dr. Fényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Feja Dávid	Csiky László.	Karaffa	Martházi M.
Fejáné, anyja	Csigaházi E.	Bolond	Polgár S.
Judit, neje	Góóz Aranka	Mirobolán	Németh J.
Böske, húga	Szabó Irma.	Szentiványi	Sarkadi A.
Gábor, lantos	Ternyei L.	Lányi Samu	Szabó József.
Ráskayné	Gazdi A.	Citő Péter	Tukorai L.
Karove Jakab	Gózon Béla.	Tiszteletes	Juhász S.
Petneházy	Győre Alajos.	Páterquardján	Füredi J.
Esze Tamás	Békés Gy.	Strázsa	Bokor A.

Kezdete este 7 órákor.

Telephonszám 478!

Wormser Antal

ARADON,
Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca
sarkán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

Női gallérok, felöltők, köpenyek és kabátokban.

Nagy választék:

1798

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felöltők és téli kabátokban.

Telephonszám 478!

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.
155938—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson 1. évi október hó
Debreczen 27-én d. u. 2 óra
Arad 30-án d. u. 2 óra
Budapest, 1902. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig börtmentendők.

1570

B. m. 5—1902. sz.

Hirdetmény.

Néhai Dengl Károly volt aradi lakos hagyatéka ügyében az aradi kir. járásbíróóság 1902. ö. 273/7. sz. végzése értelmében a hagyatéki leltár 390—521. tételei alatt felvett 3858 korona 41 fillér értékű activ követelések, valamint a leltár 1. tétele alatt felvett 264 korona értékű drágaságok és 10 korona értékű zálogjegy

1902. évi október hó 23-ik napján d. e. 9 órakor

hivatalos helyiségemben, Aradon, Széchenyi-utca 1. sz. alatt megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Arad, 1902. évi október hó 21-én.

Beles János,

kir. közjegyző.

1835

Főnyeremény
esetleg
50,000 márka.**Szerencse-
értesítő.**A nyereményekért
az állam
felelősséget vállal.

Meghívó a Hamburg városa által biztosított pénzsorsjáték
nyeremény esélyeihez
amelyen feltétlenül

11 millió 202,000 márka

lesz mint nyeremény kisorsolva.

Ezen kiváon előnyös pénzsorsjáték 118,000 sorsjegyet tartalmaz és nyereményei a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom	300,000 márka	16 nyerem. á	10,000 márka
1 nyeremény á	200,000 márka	56 nyerem. á	5000 márka
1 nyeremény á	100,000 márka	102 nyerem. á	3000 márka
1 nyeremény á	75,000 márka	156 nyerem. á	2000 márka
2 nyeremény á	70,000 márka	4 nyerem. á	1500 márka
1 nyeremény á	65,000 márka	612 nyerem. á	1000 márka
1 nyeremény á	60,000 márka	1030 nyerem. á	300 márka
1 nyeremény á	55,000 márka	20 nyerem. á	250 márka
2 nyeremény á	50,000 márka	77 nyerem. á	200 márka
1 nyeremény á	40,000 márka	36053 nyerem. á	169 márka
1 nyeremény á	30,000 márka	9989 nyer. á	150, 148, 115, 100 m.
1 nyeremény á	20,000 márka	10882 nyer. á	78, 45, 21 márka

Összesen 59,010 nyeremény.

amelyek rövid idő alatt 7 részben feltétlenül kihuzatnak.

A főnyeremény az első osztálynál 50,000 márka, a 2-nél 55,000 márka, a 3-nál 60,000 márka, a 4-nél 65,000 márka, az 5-nél 70,000 márka, a 6-nál 75,000 márka, a 7-nél 200,000 márka és egy jutalom 300,000 márka, esetleg 500,000 márka.

Az első osztály huzása hivatalosan

október 28-án,

lesz megtartva. — A sorsjegyek árai:

egész eredeti sorsjegy csak 7 korona — fillér, 1815
fél eredeti sorsjegy csak 3 korona 50 fillér,
negyed eredeti sorsjegy csak 1 korona 75 fillér.

A következő osztályra a betétek valamint a hivatalos nyeremény jegyzéket amely Hamburg város czimerével van ellátva, valamint a sorsolási tervezetet kívánatra ingyen és bérmentve előzetesen küldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése azonnal és kizárólag általam történik a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal kérek, esetleg utánvétellel is küldök
Kérem szives megrendelését — tekintettel a küszöbön levő huzásra — azonnal, de legkésőbb**folyó évi október 30-ig**

hozzám bizalommal beküldeni.

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Magy. kir. államv. üzletv. Szeged.

24995—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évben, esetleg a további két évben szükséges különféle anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szükségletet képező anyagok a következők: Építő homok, rostátlan bánya vagy folyam kavics, rostált bánya vagy folyam kavics, darabolt kavics, terméskő (nagyobb darabokban), oltatlan fali mész, téglaneműek, faggyu, szerszámnyelek, veteményezési anyagok.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi október hó 25-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségenek anyagbeszerzési osztályához nyújtandók be, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% a legkésőbb 1902. évi október hó 24-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános és az egyes anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás a szükséges ajánlati űrlapokkal az alólírott üzletvezetőségnél ingyen megszerzendő vagy kívánságra postán megküldetik.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tui beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előírt feltételeknek nem felelnek meg, végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1902. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Felvételeket teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca
sarkán.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrásy-tér.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrásy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytözsédéjében, Andrásy-tér.
Lészay Sándor
dohánytözsédéjében, Andrásy-tér.
Kis tözsdében
Templom-utca.
Kohn László
Wagongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytözsédéjében, Andrásy-tér.

Kiadó lakás!
Battyányi-utca 23. számú házban
egy 5 szobás lakás a szükséges
mellékhelységekkel kiadó. 1766

Tanulók
heti fizetéssel felvételnek az Aradi
nyomda részvénytársaság könyv-
nyomdájában és könyvkötészetében

Ugyes női ruhavarónő,
ki női toilleket a legutolsó divat
szerint izlésesen készít előkelő há-
zakhoz előnyös feltételek mellett
ajánlja magát. Szíves megkeresé-
seket a lap kiadóhivatala tovább-
bit. 1829

Elköltözés miatt
a bérlő által a Szt.-István-utcában
három szobás utcai lakás novem-
ber 1-ével olcsón kiadó. Értekez-
hetni: Joó Béla községi bíró urral
(városház). 1832

Egy elsőrangú hazai biztosító
intézet,
Arad és vidékére kiterjedő hely-
beli főügynökségéhez főügynököket
keres. Pályázhatnak: magánzók,
kereskedők, nyug. vagy tényleges
köz- és magántisztviselők, tanítók
és összeköttetéssel bíró bármily
uri emberek. — Szóbeli vagy írás-
beli értekezés: f. hó 22-én d. e.
10—12-ig és d. u. 2—5-ig az in-
tézet budapesti titkárnál „Vas”
szálloda I. em. 24. sz. alatt. 1834

Mezőhegyesi méneshirtoktól
vásárolt
prima vető-buza
mezőhegyesi állomásra szállítva
jutányos árban kapható
Éliás Adolf és Fia
czégnél, 1890
Pécskán.

Uraságoktól levetett
téli és nyári ruhákat
a legmagasabb áron veszek.
Kivánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 1828

Menczer Márton
Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Telefon 322.
Első rendű hasított
Tölgy
szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók
a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos
Arad Petőfi-utca 1. sz.
A karók kocsival is elvihetők a
tauczi országút melletti rak-
tárból. 407

Zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR
óras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb
óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438

Tűzmentes pénz-szekrényt
keresek megvételre. Levélbeli aján-
latokat méret és árral a kiadóhi-
vatal „B. G.” jelige alatt továbbbit.

Kereskedelmi érettségit tett
ügyes
gyakornokot
keresünk.

Ajánlatokat „Gyakornok” je-
ligével a kiadóhivatal köz-
vetit. 5035

Nyolcz napi próbaidőre
küldök bárhova saját veszélyemre
nemes valódi harczy
éneklő kanári madarat,

amelyek a legkülömbözőbb hangon éne-
kelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja
48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre al-
kalmos nőstényeket a 1 márka, tuczatja
10 márka.

Jótállás mellett, utánvételt küldve. Meg-
nem felelőket kicserélem, esetleg az ösz-
szeget visszaadom. A legszolidabb kiszol-
gálásról számtalan elismerő levél áll ren-
delkezésre, amelyeket kivánatra ingyen
és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van
engedve, hogy engem meglátogasson és
személyesen győződhetik meg madaraim
éneklő képességéről.

Wilh. Kaye,
Spezialvogelversandthaus, 1764
Thale i. Harz.
NB. Mindenkinnek, ki kanári madara-
kat tenyészteni akar, kiválóan ajánlom
Wilh. Kaye Thale i. Harz czéget, miútt amely
legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirsoh-
ner, tanító. Calnewska, Felső-Szilézia.

Borszivattyuk
3 évi jótállással (ingyen javítás)
árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gum-
micsövek 3 koronától fel-
jebb. Fejtőképesség óránként
3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes
harangöntőnél
Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1635
tűzi-fecskendők és kutak
valamint javítások elfogad-
tatnak.

Villanyos házi csengő
bevezetést,
Villanyos házi csengő
javítást,
Villanyos csengő
évi jókarban tartást,
Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1708

Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és var-
rogó raktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

Van szerencsém a t. vevő
közönséget arról értesíteni, mi-
szerint lakásomat Csermőről
Aradra (Teleky-utca 24. sz.)
tettem át. Együttal ajánlom a
következő faanyagokat:

6 és 7 láb hosszú
száraz szőlőkarót,
kétéves száraz
cser és bükk hasáb ölfát,
valamint egyéb haszonfát is a
legjutányosabb árban.

A szőlőkarókra nézve meg-
jegyzem, hogy azok szállítását
a kőrösvölgyi vasut bármely
állomására, esetleg nevezett
vasut mentén fekvő szőlőkbe
is elvállalom. 1776

Kohn Lajos.

Telefon szám 485.
T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült
rendelőimnek szíves tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
czipész-üzletemet
feloszlattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,
a Tokóli-téri Klahalmi-féle gőzfürdő mellett
folytatom.

Főtörekvésem oda irányul, hogy
nagyrabecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sítsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok
kiváló tisztelettel 11

Pakszián Sándorné,
czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.